

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ
ΚΑΙ Η ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ε. ΤΡΑΓΑΚΗ

Τῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Μελετῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ελλάδος

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Ἡ κριτικὴ ἀξιολόγησις τῆς Ἐκθέσεως

Ἄναμφιβόλως, ἡ Ἐκθεσις αὐτὴ περὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς δημοσίας διοικήσεως περιέχει πολλάς ἀληθείας ὡς πρὸς τὸ διαγνωστικὸν αὐτῆς μέρος καὶ ἀρκετὰ σημεῖα καθὼς καὶ ώρισμένας προτάσεις ἐπὶ τῶν δοπίων ὑποχρεοῦται πᾶς καλόπιστος κριτής νῦν συμφωνήσῃ. Γενικῶς, ἐλάχιστοι ἡσαν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἔκριναν δυσμενᾶς τὴν ἔκθεσιν Langrod, ἐννοεῖται ἐκείνων ποὺ τὴν ἐμελέτησαν καὶ εἶναι εἰς θέσιν νῦν ἐκφέρουν ὑπεύθυνον γνώμην ἐπὶ ἐνὸς τόσον εἰδικοῦ καὶ λεπτοῦ θέματος. Εἰς τὴν δευτέραν ἔκθεσίν του ὁ Γάλλος καθηγητὴς ἀναφέρει ὅτι συνηντήθη (Iav. 1965) μετὰ τοῦ «κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως» (Γ. Παπανδρέου) καὶ εἶχε τὴν εὐτυχίαν νῦν διαπιστώσῃ «σύμπτωσιν ἀπόψεων... κυρίως δὲ ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ ἐπείγον τῆς μεταρρυθμίσεως». Συναντηθείς, ἐπίσης, δις καὶ «μετὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὅπουργοῦ Συντονισμοῦ κ. Α. Στεφανοπούλου» διεπίστωσεν ὅτι «ἡ ταυτότης τῶν ἀντιλήψεων μας ὑπῆρξε ἀπόλυτος», ἐνῶ ὁ Ὅπουργός τῆς Προεδρίας κ. Δ. Παπασπύρου «έξεδηλώθη ὡς ἔνθερμος ὑποστηρικτής τῶν προβλεπομένων βελτιώσεων». Διὰ τοῦτο ἀποφαίνεται: «Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις φαίνεται ὅτι, τουλάχιστον, ὡς πρὸς τὰς γενικὰς γραμμάς, ἀποδέχεται τὰς προτάσεις, αἱ ὅποιαι διετυπώθησαν εἰς τὴν ἔκθεσίν μου τοῦ Ἰανουαρίου 1964, τῶν δοπίων δυστυχῶς ἡ πραγματοποίησις καθυστερεῖ». Δὲν ἀναφέρει δῆμος ἐὰν ἐξήτησε τὴν γνώμην καὶ τῶν ἥγετῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως καίτοι τονίζει ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς ἀναδιοργανώσεως προϋποθέτει τὴν συμπαράστασιν ὅλων τῶν κομμάτων. Ἀκόμη μᾶς πληροφορεῖ ὅτι μερίμνη τῆς III Γεν. Διευθύνσεως «οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἔλαβον πράγματι γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκθέσεως μὲ ἀποτέλεσμα νῦν διεξαχθοῦν συζητήσεις ἐπὶ τοῦ περιεχομένου καὶ νῦν σχολιασθῆ

άπό πολλῶν συγκεκριμένων ἀπόψεων, ύπό πλείστων Ἑλληνικῶν προσωπικοτήτων». Τέλος, ἀναφέρει ὅτι αἱ προτάσεις του «ἐσχολιάσθησαν εἰς ἔκτασιν ὑπὸ τοῦ τύπου» καὶ σημειώνει ἰδιαιτέρως τὴν δημοσίευσιν σχετικοῦ ἄρθρου εἰς τὸ περιοδικὸν «Νέα Οἰκονομία» (Ἄρ. Φ. 12, Δεκ. 1964).

Ο γράφων ἔχει ὑπὸ δψιν^τ τὴν κριτικὴν ἀξιολόγησιν ἐπὶ τῶν οὐσιωδῶν σημείων τῆς Ἐκθέσεως Langrod τοῦ κ. X. N. Ἀθανασοπούλου, ὁ δοποῖος μὲν ἄρθρον του εἰς τὸ περιοδικὸν «Σπουδαῖ» (Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1966, σελ. 136 - 149) ἀναλύει τὰς πολλὰς ἀδυναμίας ἐκ τῶν ὁποίων πάσχει ἡ ἔκθεσις.

Κατὰ τὸν εἰδικὸν τοῦτον ἀρθρογράφον : «1) Ἡ δῆλη διάρθρωσις τῆς ἔκθεσεως εἶναι ἀδικαιολογήτως συγκεχυμένη καὶ ἀνορθολογική, 2) ἡ δῆλη ἔκθεσις δίνει τὴν ἐντύπωσιν προχείρου καταγραφῆς καὶ συρραφῆς „πρώτων ἐντυπώσεων„ (ὁ δῆλος τόνος τῆς ἔκθεσεως εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον „ἐντυπωσιακός„), καὶ 3) βασίζεται εἰς ἀβάσιμες παραδοχῆς καὶ κάνει κατηγορηματικὲς προτάσεις διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων θὰ ἔπειπε νὰ ἔχῃ πολλὲς βάσιμες ἀμφιβολίες». Ὁστόσον καὶ ὁ ἴδιος συμφωνεῖ ἐπὶ ώρισμένων προτάσεων ἡ διαπιστώσεων τοῦ Γάλλου καθηγητοῦ.

Πλέον συγκεκριμένως, ἡ διάρθρωσις τῆς ἔκθεσεως εἶναι, κατὰ τὸν ἴδιον σχολιαστήν, «προφανῶς συγκεχυμένη, καθότι δὲν ἀκολουθεῖ ἔνα σαφὲς σχεδιάγραμμα ἀλλὰ „πηδᾶ„ καὶ παλινδρομεῖ διαρκῶς ἐπὶ τῶν ἔξεταζομένων θεμάτων. Εἶναι ἐπίσης ἀνορθολογικὴ διότι συγκεντροῦται εἰς τὰ προβλήματα Παιδείας, Ἐπιλογῆς καὶ Μετεκπαιδεύσεως, ἐνῶ παραβλέπει ἡ ἔξετάζει παρεμπιπτόντως πλέον σοβαρὰ καὶ πλέον „ἐπείγοντα„ προβλήματα, ποὺ ἐπηρεάζουν ἀμέσως τὴν ἀποδοτικότητα τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν τῆς χώρας». Ἀκόμη, ὡς πρὸς τὸν ὑπὲρ τὸ δέον ἐντυπωσιακὸν τόνον καὶ τὴν προχειρότητα τῆς Ἐκθέσεως εὑρίσκει μὲν δύο ἐλαφρυντικά, ἥτοι ἀφ' ἐνὸς τὸ σύντομον τῆς παραμονῆς τοῦ συντάκτου ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀφ' ἐτέρου τὴν «προφανῶς καὶ κατὰ βάσιν πολιτικὴν ρίζα τοῦ δόλου προβλήματος τῆς συμφορήσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν», ἀλλὰ τονίζει ὅτι τοῦτο «δὲν ἀπαλλάσσει τὸν συντάκτην ἀπὸ τὴν εὐθύνην τῆς παρουσιάσεως μιᾶς πλέον «τεχνικῶς» τουλάχιστον ἀρτίας ἔκθεσεως, δηλαδὴ μιᾶς πλέον εἰς βάθος ἀναλύσεως τῶν ὑπὸ ἔξετασιν προβλημάτων.

Περαιτέρω, ὡς πρὸς τὰς ἀβασίμους γενικὰς παραδοχὰς τοῦ Γάλλου εἰδικοῦ αἱ δοποῖαι ὁπωσδήποτε ζημιώνουν τὴν ἀξίαν τῆς Ἐκθέσεως ὁ κ. Ἀθανασόπουλος παρατηρεῖ τὰ ἔξῆς :

α) Εὐρίσκει ὅτι «εἶναι διοικητικῶς καὶ πολιτικῶς τελείως ἀπαράδεκτον μία ὑπηρεσία ἐνὸς τῶν Ὑπουργείων νὰ ἀναλαμβάνῃ τὸ δόλον ἔργον τῆς ἀναδιοργανώσεως ὅλων τῶν ἄλλων „ἰσοτίμων„ ὑπουργείων», Ως ἡδη προανεφέρθη, διὰ τῆς Ἐκθέσεως προτείνεται ἡ τότε III Γεν. Δ/νσις τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ ὡς τὸ κατάλληλον δργανον διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ καθ' ὅλου ἔργου τῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Προστίθεται δὲ ὅτι τὰ πενιχρὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπὶ 15ετίαν δράσεως τῆς Γ' Γενικῆς Διευθύνσεως ἐπιβεβαιοῦν «τὸ ἀνορθολογικὸν καὶ ἀνεδαφικὸν τοῦ σημερινοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Langrod ἐπικροτουμένου δργανωτικοῦ πλαισίου».

β) Μία δευτέρα άσύμφορος παραδοχή της «Εκθέσεως είναι ή ανάθεσις τοῦ ὑπὸ τῆς ἀναδιοργανώσεως εἰς ὑπηρεσίας ἐλεγχομένας ἀμέσως ὑπὸ τῆς πολιτικῆς». Δέν θὰ πρέπει νὰ παραβλεφθῇ ὁ παράγων τῶν «πολιτικῶν παρεμβάσεων» ὡς ἐκ τούτου «δὲν νοεῖται πᾶς εἶναι δυνατὴ ή ἐπιτυχῆς ἀναδιοργάνωσις τῶν συμφορήσει τελουσῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δργάνων ἐλεγχομένων ἀμέσως ὑπὸ τοῦ πολιτικῶν προσώπων». Παρατίθεται δὲ καὶ ή σύμφωνος ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ γνώμη τοῦ καθηγητοῦ Κυριάκου Βαρβαρέσου. Ακόμη ὑπενθυμίζεται ὑπὸ ἀσκοῦντος τὴν κριτικὴν ὅτι ἡ ἐν ἔτει 1953 ἐπιχειρηθεῖσα «ἀναδιοργάνωσις» τὸν ἄμεσον ἐλεγχον τῆς τότε Κυβερνήσεως ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς Ἀντιπολιτείας ὡς «έκκαθάρισις».

γ) Μία τρίτη ἀβάσιμος παραδοχὴ εἶναι ὅτι ή διάρθρωσις καὶ δργάνωσις τῶν οσίων ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ 1965 ἡτο γενικῶς ἀνεκτὴ καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αἱ περισσότερον ἡτο τὸ χαμηλὸν ποιοτικῶν ἀνθρώπινον ύλικόν. Διὰ τοῦτο ὥστε ὁ κ. Λανγκρὸς ἔδωσε μεγάλην ἔκτασιν εἰς τὴν «Εκθεσίν του ἐπὶ τοῦ ἐκδευτικοῦ προβλήματος καὶ ὑπέδειξε τὴν κατεπείγουσαν κατάρτισιν καὶ ἐφαρηγήν προγραμμάτων μετεκπαιδεύσεως καὶ ἐπιμορφώσεως, δλων γενικῶς τῶν ἀλλήλων, τὴν ἴδρυσιν εἰδικῶν σχολῶν, τὴν καθολικὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ ἐκδευτικοῦ συστήματος κ.λ.π.

δ) Ἀφελής, ἐπίσης, κρίνεται ή παραδοχὴ ὅτι διὰ τῆς μετεκπαιδεύσεως ὅσον δυνατὸν μεγαλυτέρουν ἀριθμοῦ ὑπαλλήλων θὰ προκύψῃ σύντομος καὶ λίαν θητὴ ἄνοδος τῆς ἀποδοτικότητος τῆς δλης κρατικῆς μηχανῆς.

Ἐπιπροσθέτως, κατὰ τὴν ἰδίαν κριτικὴν ἀξιολόγησιν, η «Εκθεσίς Langrod περιέχει πολλάς ἀντιφάσεις καὶ ἀνεδαφικάς προτάσεις.

Οὕτως, ἐνῷ ὁ Γάλλος εἰδικὸς τάσσεται ἐναντίον τῆς «δημιουργίας νέων θεῶν», προτείνει ὥστόσον τὴν σύστασιν ἐνὸς «Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου» μὲ μοιδιότητας ταυτοσήμους ἢ παραλλήλους μὲ τὴν Κ.Ε.Α.Δ.Υ., καίτοι εἰς ἔτεν σημεῖον γράφει ὅτι αὐτῇ «δὲν διαθέτει κατάλληλα μέσα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἵηρως τὴν σωτηρίαν ἀποστολήν...». Παραδόξως δὲ ἐνῷ τονίζει τὰς «ἀναμφιητήτους ἱκανότητας» τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὡς ἡγνόησε, στηριχθεὶς εἰς τὴν III Γεν. Δ/νσιν καὶ τοῦ παρ' ἀντῆ ἴδρυθησομένου «Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου». «Υπενθυμίζεται δὲ ὅτι τὸ Α.Σ.Δ.Υ. ἀπετέλει, κατὰ τὸν κ. Λανγκρό, τὸν «θεμέλιον λίθον» τῆς βάσει τοῦ N. 1811/1951 ἐπιρροήσης μεταρρυθμιστικῆς πρωτοβουλίας τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν πραγμάτων τῆς Χώρας. Ἐπίσης, δεύτερον, ἐνῷ ὁ κ. Λανγκρό τονίζει ἐν προοιμίῳ ὅτι εἰς τὴν ἐκθεσίν του «πραγματεύεται περὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἀπετέλεσαν εἰς τὸ παρελθόν (δηλ. πρὸ τοῦ 1965) ἀντικείμενον σειρᾶς δλης ἐκθέσεων διαφόρων ἐμπειρομόνων» καὶ ὅτι «αἱ ὑποδείξεις τῶν ἐμπειρογνωμόνων τούτων εἰχον τὴν αὐτὴν τεύθυνσιν», ὡς ἐκ τούτου δὲ θὰ ἔδει νὰ περιωρίζετο εἰς συγκεκριμένας προτάσεις μεταρρυθμίσεων «αἱ ὅποιαι δέον νὰ γίνουν κατεπειγόντως», ἐν τούτοις, διατεί μεγάλον τμῆμα εἰς τὸ κείμενόν του διὰ νὰ περιγράψῃ τὰς συνθήκας εἰς τις ἀσχέτους μὲ τὸ κύριον θέμα τῆς ἀποστολῆς του ὡς λ.χ. ή κατάστασις εἰς τὸ στοιχειώδη καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν. «Εἶναι ὑπερμέτρως ἀφελές νὰ θεωρήσῃ

κανεῖς τὴν ριζικήν ράς ως κάτι ποφος ὃ δόποιος εσεως Langrod

1) Τὰς σχέτικας ἐπίπεδον τῆς στατιστικῆς, η συγκέντηση εἰς τὰ μαθήματα διοικήσεως, «διγραφικοῦ ίστοριας προσφερόμενα κῶν ἐπιστημῶν παντελῶς, τόσο ἀπὸ τὸν προτεταμένης τονίζεται νων σχολῶν Διατάξεως της πρὸς τὴν συμμετοχήν φύσεως» ἔνα μάθημα, την καθηγητής. Ταῦτα μία προκειμένων στελέχειαν Υπουργεῖον της

2) Διὰ της σεις σχετικῶν θέσεις (pre - καὶ περιττά.

3) Διὰ της «Επικρατείας της διατάξεως» «δὲν εἶναι κατηγορίαν διατάξεων ζητείσανται λαϊκού Συμβουλίου Επικρατείας μὲ τὴν πραγματεύσην»

4) Διὰ της σεις «εἰδικῶν σεως, διότι «θητὴ Χάριν στιγματικής πραγμάτων»

5) Διὰ της «διατάξεως της περιφερειακής πραγμάτων»

«έκδήλωσιν ένδιαιφέροντος... ύπό πλείστων παραγόντων», τας ἄλλας παρεμφερεῖς έκδόσεις ώς ή "Έκθεσις Crighton περὶ Ο. καὶ Μ., ἡ τοῦ Richardson περὶ συστάσεως ὑπηρεσιῶν πληροφορήσεως καὶ ἐνημερώσεως τοῦ κοινοῦ κ.ἄ., ἡ ἔναρξις μελετῶν διὰ τὴν γένεσιν, ἔξελιξιν κλπ. τῆς Ἑλληνικῆς δημοσίας διοικήσεως, ἡ ἐφαρμογὴ προγράμματος μετεκπαιδεύσεως δημ. ὑπαλλήλων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἔξωτερικόν, ἡ ἀπόκτησις βιβλιοθήκης ἐπὶ θεμάτων Δημ. Διοικήσεως, αἱ διαλέξεις αἱ ὅποιαι ἔλαβον χώραν μὲ διμιλητὰς ξένους ἐμπειρογνώμονας. Σημειώνει, ἐπίσης, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως «ώς βασικώτατον καὶ κατεπείγον» καὶ ὅτι ὁ Πρωθυπουργὸς ἔξηγγειλε (11 Ian. 1965) ὅτι τὸ 1965 θὰ ἥτο διὰ τὴν Ἑλλάδα «τὸ ἔτος τῆς Δημοσίας Διοικήσεως».

Ωστόσον, ἀρχίζων τὴν ἔξέτασιν τῶν δυσμενῶν παραγόντων διαπιστώνει ὀμέσως ὅτι «συνεπείᾳ τῆς ὑπάρξεως ποικίλων αἰτιῶν, πρωτίστως πολιτικῆς φύσεως... οὐδεμία πραγματικὴ προσπάθεια διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, μεγάλης ἐκτάσεως, ἔλαβε χώραν μέχρι τοῦδε». Ἐπισημαίνει ἐν συνεχείᾳ, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὴν «ἀπὸ ἐτῶν παρατηρουμένη ἀναρχίαν εἰς δι, τι ἀφορᾶ τὰς ἀποδοχὰς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Χάρις εἰς τὰ διάφορα ἐπιδόματα, τὰς ἀμοιβὰς δι' ὑπερωριακὴν ἐργασίαν, τὰς ἀμοιβὰς διὰ συμμετοχὴν εἰς διαφόρους ἐπιτροπάς, ἡ ἐκ τούτων προκαλούμενη ἀνισότης ἀποδοχῶν, μεταξὺ ὑπαλλήλων ἔχόντων τὸν αὐτὸν βαθμόν, δημιουργεῖ μίαν κατάστασιν, ἡ ὅποια ἀντιτίθεται εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμα τῆς συγχρόνου Διοικήσεως». Μία ἄλλη ἀνισότης προκύπτει ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν ἔλαστικῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων Κέντρων Ἐρευνῶν τὰ ὅποια δύνανται, ὡς ἐκ τούτου, «νὰ προσφέρουν ἀποδοχὰς κατὰ πολὺ ἀνωτέρας ἐκείνων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν ἐπὶ συμβάσει ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου... Οὕτω δημιουργοῦνται ἐκ τῶν πραγμάτων φραγμοὶ εἰς τὴν προσπάθειαν ἔξυψώσεως τοῦ γοήτρου τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ἐμπόδια εἰς τὴν δημιουργίαν προϋποθέσεων ἔλξεως τῆς νέας γενεᾶς πρὸς μόνιμον σταδιοδρομίαν εἰς τὴν Δημοσίαν "Υπηρεσίαν". Δὲν ἀμφισβητεῖ τὴν χρησιμότητα τῆς δημιουργίας Κέντρων Ἐρευνῶν ἀλλὰ τονίζει ὅτι «εἰς πλείστας περιπτώσεις ὁ διαχωρισμὸς μεταξὺ ἐρεύνης καὶ δράσεως είναι ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργῇ προβλήματα, λόγῳ τοῦ κόστους τῶν μεγάλων ἐρευνῶν, αἱ ὅποιαι δὲν ἀνταποκρίνονται ἐνίοτε εἰς τὰς πρακτικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ὅποιους ἐπιβάλλουν αἱ παροῦσαι συνθῆκαι τῆς Ἑλλάδος. Ἀφ' ἑτέρου δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ πραγματικὴ μεταρρύθμισις τῆς Διοικήσεως ἐὰν τὰ δυναμικὰ καὶ νέα ὑποψήφια στελέχη τῆς Δημοσίας Διοικήσεως, διὰ τῆς ἔξευρέσεως ἀλλαχοῦ ὑλικῶν καὶ ἡθικῶν προνομίων, ἀποφεύγοντας τὰς Δημοσίας "Υπηρεσίας" (συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐπιτελείου τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως). Αἱ κατὰ κατηγορίας ὑπηρεσιῶν μισθολογικαὶ καὶ ἄλλαι διακρίσεις ἀντιτίθενται εἰς τὴν ἰδέαν τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ συνόλου τῆς Δημοσίας Διοικήσεως καὶ εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ μόνον, δλέθριαι».

Ἐπισημαίνει, ἀκόμη, τὰς νομικὰς δυσκαμψίας τὰς σχετικὰς μὲ τὴν σταδιοδρομίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὴν στεγανότητα ἡ ὅποια χωρίζει τὰς ὑπηρεσίας τῶν "Υπουργείων, ιδίως ὅσον ἀφορᾶ εἰς τὸ θέμα τῆς μετεκπαιδεύσεως καὶ ἀξιο-

β) Μία δευτέρα άσύμφορος παραδοχή της "Εκθέσεως είναι ή ανάθεσις τοῦ ἔργου τῆς ἀναδιοργανώσεως εἰς ὑπηρεσίας ἐλεγχομένας ἀμέσως ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς. Δὲν θὰ πρέπει νῦ παραβλεφθῆ ὁ παράγων τῶν «πολιτικῶν παρεμβάσεων» καὶ ὡς ἐκ τούτου «δὲν νοεῖται πῶς είναι δυνατὴ ἡ ἐπιτυχῆς ἀναδιοργάνωσις τῶν ἐν συμφορήσει τελουστῶν ὑπηρεσιῶν ὑπὸ δργάνων ἐλεγχομένων ἀμέσως ὑπὸ de jure πολιτικῶν προσώπων». Παρατίθεται δὲ καὶ ἡ σύμφωνος ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου γνώμῃ τοῦ καθηγητοῦ Κυριάκου Βαρβαρέσου. Ἀκόμη ὑπενθυμίζεται ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν κριτικὴν ὅτι ἡ ἐν ἔτει 1953 ἐπιχειρηθεῖσα «ἀναδιοργάνωσις» ὑπὸ τῶν ἀμεσον ἐλεγχον τῆς τότε Κυβερνήσεως ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς "Αντιπολιτεύσεως ὡς «ἐκκαθάρισις».

γ) Μία τρίτη ἀβάσιμος παραδοχὴ είναι ὅτι ἡ διάρθρωσις καὶ δργάνωσις τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν κατὰ τὸ 1965 ἦτο γενικῶς ἀνεκτὴ καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔπταιε περισσότερον ἦτο τὸ χαμηλὸν ποιοτικῶς ἀνθρώπινον ὄλικον. Διὰ τοῦτο ἄλλωστε ὁ κ. Λανγκρό ἔδωσε μεγάλην ἔκτασιν εἰς τὴν "Εκθεσίν του ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος καὶ ὑπέδειξε τὴν κατεπείγουσαν κατάρτισιν καὶ ἐφαρμογὴν προγραμμάτων μετεκπαιδεύσεως καὶ ἐπιμορφώσεως, δλων γενικῶς τῶν ὑπαλλήλων, τὴν ἴδρυσιν εἰδικῶν σχολῶν, τὴν καθολικὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος κ.λ.π.

δ) Ἀφελής, ἐπίσης, κρίνεται ἡ παραδοχὴ ὅτι διὰ τῆς μετεκπαιδεύσεως ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ὑπαλλήλων θὰ προκύψῃ σύντομος καὶ λίαν αἰσθητὴ ἄνοδος τῆς ἀποδοτικότητος τῆς ὅλης κρατικῆς μηχανῆς.

"Ἐπιπροσθέτως, κατὰ τὴν ἴδιαν κριτικὴν ἀξιολόγησιν, ἡ "Εκθεσίς Langrod περιέχει πολλὰς ἀντιφάσεις καὶ ἀνεδαφικὰς προτάσεις.

Οὕτως, ἐνῶ ὁ Γάλλος εἰδικὸς τάσσεται ἐναντίον τῆς «δημιουργίας νέων θεσμῶν», προτείνει ὡστόσον τὴν σύστασιν ἐνὸς «Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου» μὲ ἀρμοδιότητας ταυτοσήμους ἢ παραλλήλους μὲ τὴν Κ.Ε.Α.Δ.Υ., καίτοι εἰς ἔτερον σημεῖον γράφει ὅτι αὕτη «δὲν διαθέτει κατάλληλα μέσα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ πλήρως τὴν σωτηρίαν ἀποστολήν...». Παραδόξως δὲ ἐνῷ τονίζει τὰς «ἀναμφισβητήτους ἱκανότητας» τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τοὺς ἡγγόνησε, στηριχθεὶς εἰς τὴν III Γεν. Δ/νσιν καὶ τοῦ παρ' αὐτῇ ἴδρυθησομένου «Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου». "Υπενθυμίζεται δὲ ὅτι τὸ Α.Σ.Δ.Υ. ἀπετέλει, καὶ κατὰ τὸν κ. Λανγκρό, τὸν «θεμέλιον λίθον» τῆς βάσει τοῦ N. 1811/1951 ἐπιχειρηθείσης μεταρρυθμιστικῆς πρωτοβουλίας τῶν δημοσιοϋπαλληλικῶν πραγμάτων τῆς Χώρας. Ἐπίσης, δεύτερον, ἐνῷ ὁ κ. Λανγκρό τονίζει ἐν προοιμίῳ ὅτι εἰς τὴν ἔκθεσίν του «πραγματεύεται περὶ θεμάτων, τὰ ὅποια ἀπετέλεσαν εἰς τὸ παρελθόν (δηλ. πρὸ τοῦ 1965) ἀντικείμενον σειρᾶς ὅλης ἐκθέσεων διαφόρων ἐμπειρογνωμόνων» καὶ ὅτι «αἱ ὑποδείξεις τῶν ἐμπειρογνωμόνων τούτων εἰχον τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν», ὡς ἐκ τούτου δὲ θὰ ἔδει νὰ περιωρίζετο εἰς συγκεκριμένας προτάσεις μεταρρυθμίσεων «αἱ ὅποιαι δέον νὰ γίνουν κατεπειγόντως», ἐν τούτοις, διαθέτει μεγάλον τμῆμα εἰς τὸ κείμενό του διὰ νὰ περιγράψῃ τὰς συνθήκας εἰς τομεῖς ἀσχέτους μὲ τὸ κύριον θέμα τῆς ἀποστολῆς του ὡς λ.χ. ἡ κατάστασις εἰς τὴν στοιχειώδη καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν. «Εἶναι ὑπερμέτρως ἀφελές νὰ θεωρήσῃ

κανείς τὴν ριζικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ὅλου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῆς χώρας ὡς κάτι ποὺ δύναται νὰ συντελεσθῇ κατεπειγόντως», προσθέτει ὁ ἀρθρογράφος ὁ ὄποιος εὑρίσκει ὡς ἀνεδαφικάς καὶ τὰς ἀκολούθους προτάσεις τῆς Ἐκθέσεως Langrod :

1) Τὰς σχετικὰς μὲ τὸν τρόπον ἐπιτεύξεως τῆς ριζικῆς μεταρρυθμίσεως εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς ἀνωτάτης παιδείας βάσει γενικῶν ἀρχῶν ὡς λ.χ. εἶναι ἡ εἰδίκευσις, ἡ συγκέντρωσις, ἡ ἔξισωσις τῶν σπουδῶν κ.ο.κ., καθὼς καὶ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ μαθήματα πρὸς ἀπόκτησιν «ἔξειδικεύσεως» εἰς τὰ θέματα τῆς δημοσίας διοικήσεως, «διότι ὁ γενικὸς είρμος τῶν προτεινομένων μαθημάτων εἶναι περιγραφικοῦ ἴστορικοῦ - νομικοῦ προσανατολισμοῦ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ σήμερον προσφερόμενα μαθήματα. Τὰ ἀναλυτικὰ μαθήματα ἐπὶ τῶν κυριωτέρων κοινωνικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰ μαθήματα μεθόδων ἐρεύνης καὶ ἵδιων ἐπιστημῶν ἐλλείπονταν παντελῶς, τόσον ἀπὸ τὸν ἐν ἰσχūι κατάλογον τῶν σημερινῶν σχολῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν προτεινόμενον κατάλογον τῆς Ἐκθέσεως Langrōd». Ἔν συνεχείᾳ ὁ σχολιαστὴς τονίζει, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅτι τὸ πρόγραμμα τῶν παρ' ἥμιν ἔξειδικευμένων σχολῶν Δημοσίας Διοικήσεως ὡς π.χ. τὸ τῆς Παντείου εἶναι ἀνεπαρκὲς διότι ὡς πρὸς τὴν σχολὴν αὐτὴν «τὸ ἥμισυ τῶν προσφερομένων μαθημάτων εἶναι νομικῆς φύσεως» καὶ ἐκτὸς τοῦ Διοικητικοῦ Δικαίου προσεφέρετο τὸ 1966 μόνον ἕνα μάθημα, ἢτοι ἡ «Τεχνικὴ τῆς Ὀργανώσεως» ποὺ προτείνει καὶ ὁ Γάλλος καθηγητής. Τοιουτοτρόπως, «τὸ πρόγραμμα τῆς Παντείου φαίνεται κατάλληλο γιὰ μία προ - Νομικὴν ἐκπαίδευσιν, ἢ τουλάχιστον διὰ τὴν κατάρτισιν ἔξειδικευμένων στελεχῶν μόνον διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης καὶ ἵσως διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν».

2) Διὰ τὸ Κέντρον προεπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσεως, ἢτοι διὰ τὰς προτάσεις σχετικῶς μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν «τῶν μελλόντων νὰ καταλάβουν δημοσίας θέσεις» (pre - entry training), αἱ ὄποιαι, ὡς μέτρα μακροχρόνια, κρίνονται ἄτοπα καὶ περιττά.

3) Διὰ τὰ ἔκτακτα μέλη τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ε' Κατηγορίας (Σύμβουλοι Ἐπικρατείας καὶ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου) διότι πρόκειται περὶ προσωπικοτήτων, «δὲν εἶναι κοινοὶ ὑπάλληλοι» καὶ «δὲν χρειάζεται νὰ ἀποσπασθοῦν εἰς τὴν Ε' Κατηγορίαν διὰ νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπὶ τῆς διοικητικῆς πραγματικότητος...». Δὲν χρειάζονται λοιπὸν καὶ αὐτοὶ «μετεκπαίδευσιν...». Ἡ φύσις τῆς ἐργασίας τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἐπιτρέπει εἰς τοὺς Συμβούλους συνεχῆ καὶ ἀμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν πραγματικότητα τοῦ δημοσίου τομέως».

4) Διὰ τὴν ἀποσυμφόρησιν τῶν ἥδη ὑπηρετούντων στελεχῶν μέσω χορηγήσεως «εἰδίκῶν ἀδειῶν» εἰς ἐκείνους ποὺ προσεγγίζουν τὸ ὄριον συνταξιοδοτήσεως, διότι «θὰ ἥτο δύσκολον νὰ ἀποφευχθῇ ἡ κατάχρησις ἐνὸς τοιούτου μέτρου, χάριν στιγμαίων σκοπιμοτήτων». Προτιμότερος εἶναι ὁ θεσμὸς τῆς 35ετίας ὡς ἐφημρόσθη κατὰ τὸ 1964 (Νόμος 4352).

5) Διὰ τὴν σύστασιν ὅπως ἡ εἰσόδος εἰς τὸν κύκλον μετεκπαίδευσεως γίνεται «δι」 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ (ἢ καὶ Προεδρίας) τῇ συναινέσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ», διότι ὁ τοιούτος γραφειοκρατικὸς ρόλος τοῦ Ὑ-

ποιήσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἐπανερχομένων ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ. Πράγματι, παρητήρηθη τὸ φαινόμενον, δημόσιοι ὑπαλληλοὶ μετεκπαιδεύθεντες εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ἐπὶ ἐν περίποι ἕτος καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὰς παλαιὰς θέσεις των, νὰ διαπιστώσουν ὅτι ἡ ὑπηρεσιακή των κατάστασις, ἀντὶ νὰ βελτιωθῇ, ἐπεδεινώθη. Καὶ τοῦτο διότι οἱ Προϊστάμενοί των δὲν συνέταξαν δι' αὐτοὺς ἔκθεσιν ὑπηρεσιακῆς ἵκανότητος διότι «ἀπουσίασαν» ἐκ τῆς ὑπηρεσίας των καὶ ως ἐκ τούτου καίτοι εἴχον κλείσει χρόνον προαγωγῆς δὲν ἐκριθῆσαν. Τὸ κώλυμα αὐτὸν ἐκ τοῦ Κώδικος ἀφορᾶ πρωτίστως τοὺς ὑπαλλήλους δου βαθμοῦ καὶ ἄνω, οἱ όποιοι, ἀντιμετωπίζοντες τὸ ἀντικίνητρον τοῦτο καὶ τὴν βεβαιότητα τῆς δυσμενοῦς ἐπιπτώσεως ἐπὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς των ἔξελιξεως ἀπέσχον ἀπὸ τὰ προγράμματα μετεκπαιδεύσεως τοῦ ἔξωτερικοῦ. Παρετηρήθη, ἐπίσης, τὸ φαινόμενον τῆς ἀντιδράσεως ἐκ μέρους τῶν ὑπουργείων διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῶν μετεκπαιδεύθεντων ὑπαλλήλων παρὰ τῇ κεντρικῇ ὑπηρεσίᾳ ἀναδιοργανώσεως πρὸς ἐπιπρόσθετον μετεκπαιδεύσιν εἰς τομεῖς σχετικοὺς μὲ τὴν ἔξειδίκευσιν των, ὅπως προέβλεπε τὸ σχετικὸν σχέδιον. Διὰ λόγους ως οἱ ἀνωτέρω τὰ προγράμματα μετεκπαιδεύσεως ἐστέφθησαν «ὑπὸ μερικῆς ἐπιτυχίας», γράφει δὲ Γάλλος ἐμπειρογνώμων. «Ἐπὶ πλέον, ὀρισμέναι Ὑπηρεσίαι δημιουργοῦν δυσκολίας ως πρὸς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μετεκπαιδεύθεντων μὴ συμμορφούμεναι πάντοτε εἰς τὰς ὑποδείξεις, ὅπως τοποθετοῦν τοὺς ἐπανερχομένους ὑπαλλήλους εἰς ὑπηρεσίας, εἰς ἄς, ως ἐκ τῆς φύσεως των, θὰ ἡσχολοῦντο οὗτοι ἐπὶ θεμάτων τῆς διὰ τῆς μετεκπαιδεύσεως ἀποκτηθείσης εἰδικότητος». (σελ. 39). Ἐπιπροσθέτως, ἡ III Γεν. Δ/νσις, ἡ ἐπιφορτισμένη μὲ τὴν εὐθύνην τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμμάτων μετεκπαιδεύσεως δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν διαφόρων ὑπουργείων, ἐκτὸς τῶν δυσχερειῶν αὐτῶν, δὲν διέθετε «τὸ ἀπαιτούμενον ἀνθρώπινον δυναμικὸν οὕτε τὸν ἀναγκαῖον ὑλικὸν ἔξοπλισμόν.... Τὸ προσωπικὸν τῆς III Γεν. Δ/νσεως ἦτο καὶ εἶναι ἀκόμη ποσοτικῶς ἀνεπαρκὲς καὶ ποιοτικῶς ἐν πολλοῖς ἀνειδίκευτον».

Διαπιστοῦται δηλαδὴ ὅτι γενικῶς αἱ προτάσεις Langrod δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ὀλοποιηθοῦν ἐξ ὑπαρχῆς, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας ὅπου θὰ ἀνέμενε κανεὶς νὰ μὴ προκύψουν ἐμπόδια ως τὰ προαναφερόμενα. Ἀσφαλῶς ἡ πεῖρα αὐτὴ δηλοῖ τὸ πόσον λεπτὸν καὶ δύσκολον ἔργον εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ μιᾶς πραγματικῆς πολιτικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς ἐλληνικῆς δημοσίας διοικήσεως.

Εἰς τὸ Δεύτερον Μέρος τῆς (δευτέρας) Ἐκθέσεως του ὁ Καθήγητης Langrod ἀσχολεῖται, εἰδικώτερον, μὲ τὸν τρόπον μεθοδεύσεως τῆς διοικητικῆς μεταρυθμίσεως. Τονίζει καὶ πάλιν τὴν ἀνάγκην συστάσεως εἰδικοῦ φορέως, «ἀποκλειστικῶς καὶ κατὰ πλήρη ἀπασχόλησιν ὑπευθύνουν διὰ τὸν χειρισμὸν τῶν προβλημάτων τῆς δημοσίας διοικήσεως καταλλήλως στελεχωμένουν καὶ διαπνεομένουν ὑπὸ ἀναμορφωτικῆς νοοτροπίας». Ὑπενθυμίζων τὴν διεθνῆ ἐμπειρίαν ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ δὴ τὸ παράδειγμα τῆς Γαλλίας, ὅπου ἡ «Γεν. Δ/νσις τῆς Διοικήσεως καὶ τῆς Δημ. Ὑπηρεσίας», τὸ A.S.D.Y. καὶ ἡ «Ἐθνικὴ Σχολὴ Διοικήσεως» (E.N.A., Ecole Nationale d' Administration) ὑπάγονται κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Πρωθυπουργόν, προτείνει ἀνάλογον ρύθμισιν καὶ παρ' ἥμιν. «Ἡ νέα παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ Ὑπηρεσία, ἡ δοποία δύναται ν' ἀποκαλῆται Ὑπηρεσία Ὀργανώσεως Δη-

μοσίας Διοικήσεως (Ο.Δ.Δ.), δέον δπως ἀπ' ἀρχῆς δργανωθῇ ως «Ἐπιτελικὴ 'Υπηρεσία - Κλειδί» και νὰ καταστῇ τὸ ἀποκλειστικὸς ὑπεύθυνον δργανον διὰ τὸ σύνολον τῶν ἀρμοδιοτήτων αἱ ὄποιαι — ἐμμέσως η ἀμέσως — ἀφοροῦν τὴν διοικητικὴν μεταρρύθμισιν», (σελ. 45). Πράγματι διὰ τοῦ Νόμου 4355/64 αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ 'Υπουργείου Συντονισμοῦ, αἱ σχετικαὶ πρὸς τὴν διοικητικὴν μεταρρύθμισιν, μετεβιβάζοντο εἰς, μίαν νέαν ὑπηρεσίαν παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ δπως δῆλαδὴ ὑπήγετο και τὸ ἥδη καταργηθὲν Α.Σ.Δ.Υ. ἀπὸ τῆς συστάσεως του τὸ 1951. 'Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Γάλλος ἐμπειρογνώμων, καθορίζει τὰς προϋποθέσεις αἱ δποῖαι πρέπει νὰ τηρηθοῦν διὰ νὰ μὴ καταστῇ ὁ φορεὺς αὐτὸς «'Υπηρεσία διακοσμητικὴ» και διὰ τὴν δημιουργίαν μόνον ἐντυπώσεων ὅποτε θέλει προξενηθῇ «περιστότερον κακὸν ἀπὸ καλόν». Αἱ προϋποθέσεις αὐταὶ ἡσαν (και εἶναι) η ἀποφυγὴ τῶν δργανωτικῶν ἀτελειῶν τοῦ παλαιοῦ φορέως φς και ἡ παροχὴ τῆς δυνατότητος ἀπροσκόπου λειτουργίας τῆς ἀλλὰ και τῆς διεξαγωγῆς ἐρευνῶν διὰ «τὴν μελέτην αὐτῆς ταύτης τῆς ζωῆς δημοσίας διοικήσεως και οὐχὶ μόνον τῆς θεωρίας της». Πλέον συγκεκριμένως η νέα ὑπηρεσία θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν ἀπαραίτητον μηχανικὸν ἔξοπλισμόν, τὸν ἀπαραίτητον χρόνον διὰ γραφεῖα «τὰς ἀναγκαῖας πιστώσεις και τὰ πάσης φύσεως τεχνικὰ μέσα», ως και ἐπαρκὲς προσωπικόν, ἐκ τοῦ καλλίστου τὸ δποῖον διαθέτει η Ἑλληνικὴ δημοσία διοικητικὴ η δύναται νὰ προσλάβῃ. Διὰ τοῦτο η σύστασις ἐνδὸς τοιούτου κεντρικοῦ φορέως ἀναδιοργανώσεως θὰ ἔδει, ως γράφει περαιτέρω, νὰ ἔξετασθῇ ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν δημιουργίαν τῆς νέας κατηγορίας ἐπιτελικῶν ὑπαλλήλων («Κατηγορία Ε'»), τῆς δποίας η εὐθύνη διοικήσεως δικαιολογεῖται ἐπὶ τοῦ Κέντρου Μετεπιαδεύσεως Δημ. 'Υπαλλήλων θὰ ἀνήκουν εἰς τὸν ἀνεξάρτητον διοικητικὸς τοῦτον φορέα. Θὰ ἥτο δὲ ὁ φορεὺς οὗτος ἀνεξάρτητος διοικητικὴ ὑπηρεσία, διότι δὲν θὰ ἥσκει, ως η III Γεν. Δ/νσις, μέρος τῶν ἀρμοδιοτήτων ἐνδὸς 'Υπουργείου, «οἰονδήποτε και ἀν εἶναι τοῦτο», ἀλλὰ θὰ ἀπελάμβανε τοῦ γοήτρου τὸ δποῖον θὰ τῆς προσέδιδε τὸ κύρος τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Παραλλήλως, ἔκρινεν ἀπαραίτητον τὴν ἐνοποίησιν τοῦ κεντρικοῦ τούτου φορέως ἀναδιοργανώσεως μὲ τὸ Α.Σ.Δ.Υ. πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπικάλυψεως ἀρμοδιοτήτων και τῶν ἀσκόπων δαπανῶν. Τὸ Α.Σ.Δ.Υ. γράφει «δεόντως ἀξιοποιούμενον παρουσιάζει ως θεσμὸς μεγάλα πλεονεκτήματα... Διευρυνομένων τῶν ἀρμοδιοτήτων του και ἐπὶ τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, θὰ πρέπει νὰ καταστῇ τὸ κεντρικὸν συμβουλευτικὸν συλλογικὸν δργανον, παρὰ τῷ Πρωθυπουργῷ και τὸ φερέφωνον τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τοῦτον. 'Απολαμβάνον τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἐνσαρκῶν τὸ ἰδεῶδες τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, διαθέτον ἐν ἐκτελεστικὸν δργανον (τὴν Ο.Δ.Δ.), ἐκπληροῦν τοὺς ὑπὸ τοῦ Κώδικος προβλεπομένους σκοποὺς και ἀρμοδιότητας πολλαὶ ἐκ τῶν δποίων εὑρίσκονται ἐν ἀχρηστίᾳ, ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τὴν γραφειοκρατίαν και ἀντιπροσωπεύον ως ἐκ τῆς συνθέσεως του εὐρείας κοινωνικὰς δυνάμεις, τὸ Α.Σ.Δ.Υ. θὰ καταστῇ τὸ ἴσχυρὸν και ἀποτελεσματικὸν δργανον τῆς μεταρρυθμίσεως. 'Η δργανικὴ ἐνοποίησις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. και τῆς Ο.Δ.Δ. ἐπιβάλλεται ἀπαραίτητως. 'Η ἔλλειψις αὐτῆς τῆς ἐνότητος ἡμπόδιζε τὸ Α.Σ.Δ.Υ. νὰ ἐκπληρώ-

ση πλήρως τὴν ἀποστολὴν του, διότι συνεπείᾳ τῆς ἀπομονώσεως ὑφ' ἦν ἐτέλει-
δὲν κατώρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπίδρασιν μιᾶς γραφειοκρατικῆς νοοτροπίας καὶ
ἀρτηριοσκληρώσεως». Ἀκολούθως δίδει τὴν γνώμην του ὡς πρὸς τὴν ὄργανο-
τικὴν διάρθρωσιν τοῦ προτεινομένου, ώς ἀνωτέρω, φορέως καὶ τονίζει ὅτι τὸ
προσωπικὸν τούτου θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ «οὐ μόνον ἐπαρκεῖς ἀποδοχὰς ἀλλὰ κυ-
ρίως καλὴν προοπτικὴν προαγωγικῆς ἐξελίξεως διὰ νὰ καταστῇ ἡ ὑπηρεσία “πό-
λος ἔλξεως”, καὶ ἐπιθυμητὴ πρὸς σταδιοδρομίαν διὰ τοὺς νέους... Εἰς τοιαύτας
περιπτώσεις αἱ οἰκονομίαι στοιχίζουν ἀκριβά».

Ἐξ ἄλλου, τὸ πρόγραμμα μεταρρυθμίσεως, γράφει περαιτέρω, πρέπει νὰ
είναι «αὐστηρῶς ρεαλιστικὸν, ἀνταποκρινόμενον πλήρως πρὸς τὴν προτεραιό-
τητα τῶν ἀναγκῶν καὶ ἔχον, κατὰ τὸ δυνατόν, προδιαγεγραμμένα χρονικὰ ὅρια
ἐκτελέσεως τῶν διαφόρων φάσεων». Μεταξὺ τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων ἐνὸς
τοιούτου σχεδίου είναι ὁ καθορισμὸς διαδικασίας κατὰ τὴν ὅποιαν θὰ ἀποφεύγε-
ται ἡ λῆψις ἀσυντονίστων πρωτοβουλιῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἢ τῆς
Βουλῆς, αἱ ὅποιαι «καταλαμβάνουν ἐξ ἀπήνης τὰ ἀρμόδια διοικητικὰ δργανα». Πρὸς τούτοις πᾶν συναφὲς νομοθέτημα πρέπει νὰ τυγχάνῃ προηγουμένης γνω-
μοδοτήσεως ἐνὸς κεντρικοῦ συμβουλευτικοῦ σώματος, δῆλως ἵστο τὸ Α.Σ.Δ.Υ., δ
δὲ «Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἥτο τὸ σκόπιμον νὰ ἐποπτεύῃ τὴν τήρησιν τῶν
ώς ἄνω μέτρων». Ἐπιβάλλεται ἀκόμη ἡ ἐφαρμογὴ «ὑποδειγματικῶν σχεδίων» (pilot projects) διὰ τῶν ὅποιων θὰ γίνεται μία συγκεκριμένη ἐπίδειξις «τῶν γε-
νικῶν κατευθύνσεων τῆς μεταρρυθμίσεως», θὰ καθορίζεται ἡ προτεραιότης ὀρί-
σμένων ἐνεργειῶν ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας καὶ θὰ καταβάλλεται προσπάθεια τηρή-
σεως «τῶν προδιαγεγραμμένων χρονικῶν ὅριων πρὸς διοκλήρωσιν τῶν διαφό-
ρων φάσεων τοῦ σχεδίου καὶ τῆς κατὰ τρόπον συντονισμένον ἐκτελέσεως τῶν
ἀπαιτουμένων κατ' ᾧδιαν προσπαθειῶν». Προτείνει ἐν συνεχείᾳ δκτὸ τοιαῦτα σχέ-
δια διὰ τῶν ὅποιων θὰ ἐπεδιώκετο: ἡ ἀνάπτυξις σχέσεων συνεργασίας μεταξὺ
διοικήσεως καὶ διοικουμένων ὡς καὶ μεταξὺ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἡ ἀναζή-
τησις τῶν ἀρίστων ἀποφοίτων πρὸς ἐπάνδρωσιν τῆς δημοσίας διοικήσεως· ἡ
διάδοσις τῆς σημασίας καὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ λειτουργήματος τοῦ δημ-
ύπαλλήλου, ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς διεξαγωγῆς καὶ ἐφαρμογῆς ἐρευνῶν εἰς τὸν διοι-
κητικὸν τομέα, ἡ διαφώτισις τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν ὡς πρὸς τὸν δρθὸν τρόπον
διοικήσεως τοῦ προσωπικοῦ ἰδίως εἰς τὰ θέματα μετεκπαίδευσεως καὶ ἡ λῆψις
μέτρων πρὸς διάδοσιν τῆς ἰδέας τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως.

Ἄμεσος προτεραιότης θὰ ἔπειτε νὰ δοθῇ εἰς ⁴ ἐκ τῶν συγκεκριμένων ὑπο-
δειγματικῶν σχεδίων, ἡτοι εἰς τὰς μονάδας Ὁργανώσεως καὶ Μεθόδων «αἱ ὅποι-
α δέον δῆλως τελοῦν ἐν ὄργανικῷ δεσμῷ» πρὸς τὸν κεντρικὸν φορέα ἀναδιοργα-
νώσεως, εἰς τὸ πρόγραμμα «τῆς μεθοδικῆς μετεκπαίδευσεως ὑπαλλήλων ἐπὶ διϋ-
πουργικοῦ ἐπιπέδου», ἡ σύστασις Γραφείων Πληροφοριῶν «διὰ τὴν ἐνημέρωσιν
καὶ παροχὴν βοηθείας εἰς τὸ κοινόν» καὶ ἡ διοκλήρωσις «τῆς ἀπὸ τίνος χρόνου
διεξαγομένης ὑπὸ τῆς III Γεν. Δ/νσεως ἐρευνῆς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν Δημοσίαν
Διοίκησιν». Πρὸς ὑποκίνησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος «ἀπασῶν τῶν κοινωνικῶν τά-
ξεων καὶ παραγόντων» ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, κρίνει

σκόπιμον τὴν σύστασιν μᾶς «Ἐταιρίας Διοικητικῆς Ἀναπτύξεως» ἐκ μέρους τῆς ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἡ ὁποία «θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀντιπροσωπευτική, περιλαμβάνουσα μεταξὺ τῶν μελών της πάσης φύσεως ἐπιστήμονας, ἐκπροσώπους τοῦ Σ.τ.Ε., τῶν Πανεπιστημίων, τῆς ἐπιχειρηματικῆς καὶ βιομηχανικῆς δραστηριότητος, τῆς Δημοσίας Διοικήσεως καὶ ιδίως τῶν συνδικαλιστικῶν ὑπαλληλικῶν δργανώσεων». Ἡ «Ἐταιρία» αὐτὴ θὰ διέδιδε γενικῶς τὴν ίδεαν τῆς διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως μέσῳ τοῦ τύπου, τοῦ ραδιοφόνου κλπ. ἡ τῆς ἐκδόσεως εἰδικοῦ περιοδικοῦ, τῆς δργανώσεως διαλέξεων κ.ἄ.

Τέλος, ὁ καθηγητὴς Langrod προτείνει τὴν λῆψιν ώρισμένων ἐπειγόντων νομοθετικῶν μέτρων τὰ ὅποια ὑπεδείκνυεν ἡ μέχρι τότε κτηθεῖσα πεῖρα εἰς τὸν τομέα τῆς ἀναδιοργανώσεως. Μεταξὺ τούτων ἡσαν ἡ καθιέρωσις ἐνιαίας διαδικασίας διὰ τὴν πρόσληψιν ὑπαλλήλων ἐπὶ συμβάσει, ἡ μὴ ὑπαγωγὴ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Κώδικος Δημοσίων Ὑπαλλήλων τοῦ προσωπικοῦ τοῦ κεντρικοῦ φορέως ἀναδιοργανώσεως κ.ἄ., ἐνῷ ἐν παραρτήματι ἐπισυνάπτεται ὑπόμνημα περὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων τὰ ὅποια θὰ προέκυπτον ἐκ τῆς ἀναλήψεως τοῦ δόλου ἔργου τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκ τῆς διοικητικῶς ἀνεξαρτήτου ὑπηρεσίας ὑπὸ τὸν Πρωθυπουργόν.

Τὰ ἔξαγγελθέντα μέτρα

Συμφώνως πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως τὰ πρὸς ψήφιστν νομοσχέδια θὰ προβλέπουν ἀφ' ἐνὸς μὲν «τὴν ἔξυγίανσιν τῶν καταστατικῶν ὑπαλληλικῶν διατάξεων», ἀφ' ἑτέρου δὲ «τὴν ποιοτικὴν ἀνύψωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν».

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ πρώτου σκοποῦ :

1) Θὰ καταργηθῇ ἡ συμμετοχὴ τῶν γενικῶν γραμματέων εἰς τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια, εἰς τὰ ὅποια, ἐκτὸς τῶν γενικῶν διευθυντῶν καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων τῶν διευθυντῶν 2ου βαθμοῦ, θὰ μετέχουν καὶ ἀνώτατοι λειτουργοὶ ἔξωθεν λαμβανόμενοι, ἐν ἐνεργείᾳ ἡ μῆ. Ἡ γενικὴ αὐτὴ ἀρχὴ ἐτηρήθη ἥδη διὰ τοῦ κατὰ τὴν Ιηνὶ Μαρτίου ἐ.ἔ. κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχεδίου «περὶ ρυθμίσεως θεμάτων καταστάσεως δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Ἀρθρον 1).

Πρόκειται περὶ σοβαροῦ καὶ λίαν εὐστόχου μέτρου ἔξυγιάνσεως καὶ ἀναμφώσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων, ιδίως ἐὰν κανεὶς μελετήσῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας τὰς σχετικὰς μὲ τὴν σύστασιν, συγκρότησιν καὶ λειτουργίαν τούτων. (Ἀρθρα 1 ἔως καὶ 3). Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ὡς πρόσωπον μᾶλλον πολιτικὸν ἡ ὑπηρεσιακόν, στερούμενος δὲ κατὰ κανόνα τῆς μακροχρονίου πείρας ἐπὶ τῶν πολυπλόκων θεμάτων τοῦ προσωπικοῦ, εἶναι εὐάλωτος καὶ εὐεπίφορος εἰς τὸν ἐπηρεασμόν του πρὸς διάφορον κατεύθυνσιν ἀπ' ὅτι ἐπιβάλλει τὸ μακροχρόνιον καὶ γενικώτερον συμφέρον τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ὑπαλλήλων της ἐν τῷ συνόλῳ. Ἡ εὑρυθμίος λειτουργία τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν προϋποθέτει, σὺν τοῖς ἄλλοις, τὴν ἔξασφάλισιν δικαίων καὶ διμοιομόρφων κριτηρίων ἀξιολο-

γῆσεως τοῦ προσωπικοῦ τούτων, οὐδεὶς δὲ ἀμφιβάλλει ὅτι τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ πληρέστερον ὅταν τὰ ἄρμόδια ὑπηρεσιακά συμβούλια, κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς ἀποφασιστικῆς των ἔξουσίας, εἶναι ἀπηλλαγμένα πολιτικῶν παρεμβάσεων. Ἀλλως δὲλαι αἱ ἀποφάσεις των ἐπὶ προαγωγῶν, μεταθέσεων, μετατάξεων καὶ ἄλλων ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν, καὶ ὅταν ἀκόμη εἰναι αἱ ἐνδεδειγμέναι, δίδονται τὴν ἀφορμήν δημιουργίας παραπόνων καὶ ποικίλου ἄλλου σχολιασμοῦ. Θὰ πρέπει δῆμος, παραλλήλως νὰ καταβληθῇ προστάθεια ἐπιλογῆς καὶ χρησιμοποίησεως ὡς προσωπαρχῶν τῶν καταλλήλων ὑπαλλήλων ἀπὸ πλευρᾶς πείρας, τυπικῶν καὶ οὐσιαστικῶν προσόντων, ἀμεροληψίας κλπ. Εἶναι γνωστόν ὅτι συνήθως τὸ κακὸν ἔχει τὰς ρίζας του εἰς τὰς κακῶς συγκροτουμένας Ὕπηρεσίας Προσωπικοῦ, αἱ δῆμοι κατὰ τὸν νόμον εἰσηγοῦνται εἰς τὰς Ὅπηρεσιακὰ Συμβούλια τὰς διαφόρους μεταβολὰς ἐπὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ. Ἡδι μελετᾶται δῆμος, τὸ ὑπὸ σύστασιν «Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον» παρὰ τῇ Γεν. Δ/νσει Δημ. Διοικήσεως, ἀναλάβῃ καὶ τὸ ἔργον τῆς ἐρμηνείας καὶ παροχῆς ὁ δηγιδῶν ἐπὶ θεμάτων Ὅπαλληλικοῦ Κώδικος. Θὰ ἡτο ἵσως σκοπιμώτερον ἐὰν τὸ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον παρηκολούθει ἐκ τοῦ πλησίον τὸ δόλον ἔργον τῶν Ὅπηρεσιῶν Προσωπικοῦ καὶ τῶν Προσωπαρχῶν, μέσῳ μιᾶς εἰδικῆς πρὸς τοῦτο κεντρικῆς ὑπηρεσίας ὘πιθεωρήσεως, ἐπηνδρωμένης ἐκ προσώπων μεγάλης πείρας καὶ ἀναλόγου κύρους.

2) «Θὰ ἐπαναφερθῇ τὸ ὑπὸ τῆς δικτατορίας καταργηθὲν σύστημα τῶν πινάκων προαγωγῶν, ἀπλούστευόμενον καὶ βελτιούμενον». Ἔξαλείφεται οὕτως ἡ ἀψυχολόγητος καὶ δυσεφάρμοστος διάκρισις μεταξὺ προακτέων «κατ’ ἀπόλυτον ἐκλογήν» καὶ «κατ’ ἐκλογήν». Ἐπίσης, τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια θὰ ὑποχρεωθοῦν ἐκ τοῦ νόμου δῆμος αἰτιολογοῦν τὰς ὑπ’ αὐτῶν ἐγγραφὰς ὑπαλλήλων «εἰς τοὺς πίνακας τῶν κατ’ ἐκλογὴν προακτέων καθ’ ὑπερπήδησιν τῆς ἐν τῇ ἐπετηρίδι σειρᾶς ἀρχαιότητος». Θὰ καταβληθῇ δὲ προσπάθεια «ἐκπαιδεύσεως» τῶν προϊσταμένων τῶν ὑπηρεσιῶν προσωπικοῦ, «ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν τρόπον ἐν γένει τῆς ὑπ’ αὐτῶν συντάξεως τῶν ἐκθέσεων ὑπηρεσιακῆς ἴκανότητος».

3) «Καθιεροῦται σειρὰ προτεραιότητος τῶν μετατιθεμένων» ὑπαλλήλων ἀπὸ τὸ κέντρον εἰς τὴν περιφέρειαν «ἐπὶ τῇ βάσει κριτηρίων ὑποχρεωτικῶς λαμβανομένων ὑπ’ ὅψιν ὑπὸ τῶν Ὅπηρεσιακῶν Συμβούλίων».

4) «Ως πρὸς τὴν πρόσληψιν τῶν ὑπαλλήλων, ἐπαναφέρεται, ὡς γενικὸς κανὼν, τὸ σύστημα τῶν κοινῶν διαγωνισμῶν, προκειμένου περὶ ὁμοειδῶν κλάδων καὶ ἀνατίθεται ἡ διεξαγωγὴ τούτου εἰς ἑνίαν φορέα, δηλ. εἰς τὴν Γ.Δ.Δ.Δ. ὡς ἄλλοτε εἰς τὸ Α.Σ.Δ.Υ.

5) Ἐπαναφέρεται ὁ θεσμὸς τῆς 35ετίας «ὡς οὗτος κατ’ ἀρχὴν εἶχε πρὸ τῆς δικτατορίας», παραλλήλως δὲ καθορίζεται ὡς γενικὸν δριον ἐξόδου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τὸ 65ον ἔτος τῆς φυσικῆς ἡλικίας τῶν ὑπαλλήλων.

«Απαντα τὰ ἀνωτέρω θέματα ρυθμίζονται πράγματι διὰ τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω νομοσχεδίου, τὸ ὄποιον εἰσάγει καὶ τὰς ἔξης καινοτομίας ἡ νέας ρυθμίσεις:

α) Δι’ ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Προεδρίας μετ’ εἰσήγησιν τῆς Γ.Δ.Δ.Δ., εἶναι δυνατόν, κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς πλήρωσιν θέσεων τῶν δημοσίων ὑπηρε-

σιῶν, νὰ δρίζεται καὶ προφορικὴ ἢ πρακτικὴ ἔξέτασις, «διεξαγομένη δημοσίᾳ». β) Παρέχεται «μισθολογικὴ προαγωγή», ἵτοι ὁ βασικὸς μισθὸς τοῦ ἀμέσως ἐπομένου βαθμοῦ, προσαυξανόμενος διὰ τῶν ἐπιδομάτων καὶ ἄλλων παροχῶν, εἰς ὑπαλλήλους ἐπὶ 6ῷ βαθμῷ τῆς Α' καὶ Β' Κατηγορίας καὶ ἐπὶ 9ῷ βαθμῷ τῆς Γ' Κατηγορίας, τοὺς ἔχοντας συμπληρώσει 7ετῇ ὑπηρεσίᾳν. γ) Ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύει αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος Δημ. Διοικ. Υπαλλήλων καὶ τοῦ N. 4352/1964 ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς ὑπηρεσίας λόγῳ δρίου ἡλικίας ἢ 35ετοῦς ὑπηρεσίας, «χωρὶς ὅμως κλιμάκωσιν τοῦ δρίου ἡλικίας κατὰ βαθμούς, ἀλλὰ γενίκευσιν τούτου εἰς τὸ εὔλογον δριον τοῦ 65ου ἔτος δι’ ὅλους τοὺς βαθμούς...» Διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος θὰ εἶναι δυνατόν ἀνώτατοι ὑπάλληλοι, «ἔνεκεν ἔξαιρετικῆς ὑπηρεσιακῆς ἀνάγκης νὰ διατηρῶνται ἐν ὑπηρεσίᾳ τῇ αἰτήσει των καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν 35ετοῦς πραγματικῆς δημοσίας ὑπηρεσίας...» δ) Τὰ Πειθαρχικὰ Συμβούλια (5μελῆ καὶ 3μελῆ) θὰ συγκροτοῦνται καὶ λειτουργοῦν ὅπως καὶ τὰ ὑπηρεσιακὰ συμβούλια, τὸ δὲ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καθίσταται ἀρμόδιον διὰ τὰς προσφυγὰς κατὰ τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων. ε) Οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ «Ινστιτούτου Δημοσίας Διοικήσεως» τῆς Παντείου θὰ εἰσάγωνται εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας μὲ τὸν 7ον ἀντὶ τοῦ 8ου βαθμοῦ. στ) Ἐπαναφέρονται ἐν ἰσχύῃ αἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος ὡς πρὸς τὴν λειτουργίαν ὑγειονομικῶν ἐπιτροπῶν, χορήγησιν ἀναρρωτικῶν ἀδειῶν, κυήσεως, λοχείας κλπ.

Ἐξ ἄλλου, τὰ κυρίως μέτρα διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως ἀποσκοποῦν γενικῶς εἰς τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῆς δημοσίας διοικήσεως, εἰς τὴν σύνταξιν νέων δργανισμῶν λειτουργίας τῶν Ὑπουργείων καὶ τὴν ἀποκέντρωσιν ἀρμοδιοτήτων, εἰς τὴν ἀπλούστευσιν τῶν διαδικασιῶν καὶ μεθόδων ἐργασίας ὡς καὶ εἰς τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου τῆς κωδικοποίησεως τῆς διοικητικῆς νομοθεσίας, συντάξεως δὲ Κώδικος Διοικητικῆς Διαδικασίας. Ἀναλυτικότερον, τὰ ἔξαγγελθέντα μέτρα διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

A) Ἡ ποιοτικὴ ἀνύψωσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν θὰ ἐπιδιωχθῇ πρωτίστως διὰ τῆς συστάσεως Σώματος Διύπουργικῶν Λειτουργῶν ὡς καὶ διὰ τῆς εἰδικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν ὑπαλλήλων μέσῳ α) τῆς ἴδρυθησομένης «Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως», β) τῶν ὑπὸ ἴδρυσιν Εἰδικῶν Σχολῶν καὶ γ) τῆς γενικεύσεως τῶν προγραμμάτων ἐνημερώσεως τῶν νεοδιοριζομένων.

Τὸ Σῶμα τῶν Διύπουργικῶν Διοικητικῶν Λειτουργῶν θὰ ὀριθμῇ «περὶ τοὺς 350 κατ’ ἀνώτατον δριον ὑπαλλήλους» καὶ «θὰ ὑπάγεται ἀπ’ εὐθείας ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως». Οἱ ὑπάλληλοι τῆς νέας αὐτῆς κατηγορίας, οἱ δόποιοι «ποιοτικῶς θὰ εἶναι τοῦ ἀνωτέρου δυνατοῦ ἐπιπέδου», θὰ εἶναι «Διύπουργικοὶ» ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν προτάσεων Langrod, ἵτοι «δὲν θὰ εἶναι συνδεδεμένοι μὲ ὠρισμένον ἢ ὠρισμένα. «Ὑπουργεῖα» ἀλλὰ τοποθετούμενοι καὶ μετακινούμενοι μεταξὺ τῶν Πολιτικῶν Ὑπουργείων, «θὰ χρησιμοποιῶνται... εἰς τὰς θέσεις ἐκείνας τῶν ὄποιων τὰ καθήκοντα, κατὰ προέχοντα χαρακτῆρα, ἀνάγονται εἰς τὴν ἐννοιαν τῆς «διευθύνσεως». Τοιαῦται θέσεις εἶναι αἱ θέσεις τῶν Νομαρχῶν, τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν, Διευθυντῶν καὶ Τμηματαρχῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν... ὡς

καὶ τῶν Διευθυντῶν Νομαρχιῶν». Ὁ καθορισμὸς τῶν θέσεων αὐτῶν κατ' ὑπουργεῖον θὰ γίνη «διὰ Διαταγμάτων ἐφ' ἄπαξ ἐκδοθησομένων», προβλέπεται δὲ νὰ καθιερωθοῦν τρεῖς βαθμοὶ διύπουργικῶν ὑπαλλήλων, ἥτοι ὁ Αος (ἀνώτατος), ὁ Βος καὶ ὁ Γος (εἰσαγωγικός), ἔχοντες τὴν μισθολογικὴν ἀντιστοιχίαν τῶν μελῶν τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Πρωτοδικείου (Αος βαθμὸς = Σύμβουλος, Βος = Πάρεδρος, Γος = Πρωτοδίκης). Ἡ εἶσοδος εἰς τὸ Σῶμα «θὰ γίνεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ τῆς Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως», ἡ δὲ «ἀρχικὴ τοποθέτησις τῶν νεοδιοριζομένων εἰς τὸ Σῶμα θὰ γίνεται, μετὰ σύμφωνον γνώμην Ελδικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Προεδρίᾳ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ». Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταβατικῆς περιόδου, ἡ ὁποία ὑπολογίζεται «περὶ τὰ 5 ἔτη», θὰ λάβῃ χώραν «εἰδικὴ ρύθμισις» καὶ θὰ ισχύσουν «εἰδικαὶ διατάξεις... ἀπόσκοπον» εἰς τὴν πρόληψιν ἀναστάτωσεώς εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην προστασίαν τῶν ἡδη κατεχόντων τὰς θέσεις τὰς προοριζομένας ἐφεξῆς διὰ τὸ Σῶμα».

Εἰδικώτερον, ὡς πρὸς τοὺς Νομάρχας προβλέπεται τὸ $1/2$ ἢ τὰ $2/3$ τῶν θέσεων νὰ γίνουν μόνιμοι, «διαβαθμίζομεναι εἰς τρία κλιμάκια (Νομάρχαι, Σύμβουλοι Νομαρχῶν, βοηθοὶ Συμβούλων)». Ὁ εἰσαγωγικὸς βαθμὸς εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο τῶν μονίμων νομαρχῶν θὰ εἴναι ὁ τοῦ βοηθοῦ Συμβούλου, θὰ εἴναι δὲ οὕτος ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως. Μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεως τῶν πρώτων βοηθῶν Συμβούλων καὶ τῆς ἔξελιξεως τούτων εἰς τοὺς δύο ἄλλους ἀνωτέρους βαθμοὺς (μετὰ ἀπὸ «ἔξι περίπου ἀπὸ σήμερον ἔτη»), «θὰ διατηρηθῇ τὸ σημερινὸν καθεστώς ὃς πρὸς τὰς θέσεις Νομαρχῶν», ἐνῷ, μετὰ τὴν πάροδον καὶ τοῦ μεταβατικοῦ σταδίου, τὸ $1/2$ ἢ $1/3$ τῶν θέσεων τῶν Νομαρχῶν θὰ πληροῦνται δι' ἄπ' εὐθείας διορισμοῦ «κατὰ τὸ πρὸ τῆς δικτατορίας ισχῦσαν σύστημα... κατόπιν προτάσεως Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Νομαρχῶν (ἀνασυνιστωμένου)».

Ο σκοπὸς τῆς Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως (Σ.Δ.Δ.), ἡ ὁποία «ὑπολογίζεται ὅτι θὰ λειτουργήσῃ ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου τ.ξ.» (ώς ἀναφέρεται εἰς τὸν «Πύργον τῆς Βασιλίσσης» τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος), «θὰ εἴναι ἐν πρώτοις ἡ ἐκπαίδευσις (προπαρασκευὴ) τῶν μελλόντων νὰ εἰσέλθουν καὶ ἀποτελέσουν τὸ Σῶμα Διύπουργικῶν Λειτουργῶν». Θά εἰσάγωνται διὰ διαγνωσμοῦ 50 σπουδασταί, ἥτοι κατὰ τὸ ἥμισυ πτυχιοῦχοι μέχρι 30 ἔτῶν καὶ κατὰ τὸ ἔτερον ἥμισυ πτυχιοῦχοι ὑπάλληλοι μέχρι 40 ἔτῶν. Ἡ φοίτησις, θεωρητικὴ καὶ πρακτική, θὰ ἔχῃ διάρκειαν 16 μηνῶν καὶ οἱ ἀπόφοιτοι θὰ διορίζωνται εἰς τὸν εἰσαγωγικὸν βαθμὸν τοῦ Σώματος. Ἀντιμετωπίζεται, ἀκόμη, «ἡ διαίρεσις τῆς Σχολῆς εἰς δύο τμήματα, ἐν δι' ἐπιτελικοὺς οἰκονομικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐν διὰ οἰκονομολόγους καὶ γενικοὺς διοικητικούς ὑπαλλήλους». Ἐπίσης, ἡ Σ.Δ.Δ. «θὰ ἀναλάβῃ τὴν μετεκπαίδευσιν ὑπαλλήλων δου καὶ 4ου βαθμοῦ, προοριζομένων νὰ ἔξελιχθοῦν εἰς ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη τῶν ὑπουργείων των, ὡς καὶ τὴν ἐνημέρωσιν ἀνωτέρων καὶ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων, εἰς σεμινάρια 15 - 20 ἡμερῶν, ἐπὶ συγχρόνων οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ συγχρόνων μεθόδων διοικήσεως».

Αἱ Εἰδικαὶ Σχολαὶ («διὰ μεγάλους κλάδους, ὡς π.χ. Τελωνειακούς, Ἐφο-

ριακούς, Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν» κ.ἄ.) θὰ λειτουργοῦν «ύπὸ τὴν εὐθύνην τῶν οἰκείων Ὑπουργείων» καὶ θὰ ἀποσκοποῦν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν (προπαρασκευὴν) «τοῦ ἀναγκαιοῦντος κατ' ἔτος ἀριθμοῦ ὑποψηφίων πρὸς κάλυψιν διὰ διορισμοῦ τῶν κενῶν θέσεων τοῦ οἰκείου κλάδου». Ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὰς Εἰδικὰς Σχολὰς θὰ γίνεται διὰ διαγωνισμοῦ, ἡ φοίτησις, θεωρητικὴ καὶ πρακτική, θὰ εἶναι 9μήνου διαρκείας, οἱ εὑδοκίμως δὲ ἀποφοιτοῦντες «θὰ διορίζωνται αὐτοδικαίως εἰς τὸν οἰκεῖον κλάδον καὶ μὲ τὸν ἀμέσως ἀνώτερον τοῦ εἰσαγωγικοῦ βαθμόν». Ἡδη, ἐπρογραμματίσθη ἡ λειτουργία τῆς «Σχολῆς Τελωνειακῶν» ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου τ.ἔ. Τὸ ὄλον σύστημα μετεκπαιδεύσεως θὰ συμπληρωθῇ διὰ τῆς γενικεύσεως τῶν προγραμμάτων ἐνημερώσεως τῶν νεοδιοριζομένων τὰ δόποια θὰ εἶναι διαρκείας 15 - 20 ἡμερῶν καὶ θὰ ἐκτελοῦνται ύπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργείων.

B) Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῶν Ὑπουργείων θὰ ἐπιδιωχθῇ «διὰ τῆς συντάξεως νέων ἐξ ὑπαρχῆς ὁργανισμῶν». Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον θὰ ἐκδοθῇ «νόμος - πλαισίον» ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἔξουσιοδοτήσεων τοῦ ὅποιού τὰ καθ' ἔκαστον Ὑπουργεῖα θὰ ἐπεξεργασθοῦν καὶ θὰ συντάξουν τὰ σχέδια τῶν νέων Ὁργανισμῶν, ἡ ἐκδοσις τῶν ὅποιων θὰ γίνῃ διὰ Διαταγμάτων. Εἰς τὴν σχετικὴν ἀνακοίνωσιν ἀναφέρονται ἐνδεικτικῶς καὶ «αἱ νέαι βασικαὶ ἀρχαὶ, πέραν τῶν λοιπῶν ἐκ τῆς ὁργανωτικῆς γνωστῶν, αἱ δόποια θὰ διέπουν τοὺς νέους τούτους Ὁργανισμούς». Ἐν πρώτοις, τονίζεται ὅτι θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀποσυγκέντρωσις τῶν Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως τούτων «ἐπὶ ἐπιτελικῆς κατ' ἀρχὴν βάσεως». Ήτοι, αἱ κεντρικαὶ ὑπηρεσίαι θὰ εἶναι ἐπιτελικαὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐκτελεστικῆς των ἀρμοδιότητος εἰς δ.τι ἀφορᾶ τὰ ὁργανωτικὰ θέματα, τὸν σχεδισμὸν καὶ προγραμματισμόν, τὴν παροχὴν δόηγιῶν, τὴν κατεύθυνσιν τῶν περιφερειακῶν ὁργάνων καὶ τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν προγραμμάτων. Συγχρόνως «θὰ ἔξακολουθήσουν νὰ ἔχουν ἐκτελεστικάς τινάς ἀρμοδιότητας ὅσον ἀφορᾶ ὡρισμένα θέματα, τὰ δόποια, εἴτε λόγῳ τῆς σοβαρότητός των, εἴτε ἐν γένει λόγῳ τῆς φύσεώς των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνατεθοῦν εἰς περιφερειακὰ ὅργανα». Πρὸς ἀφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς «τοῦ πεπερασμένου τῆς ἐκτάσεως ἐποπτείας» καὶ τῆς ἔξαλεψεως τοῦ ἀντιοργανωτικοῦ φαινομένου τοῦ ὑπερμέτρου ἀριθμοῦ ὁργανωτικῶν μονάδων ὑπαγομένων ύπὸ ἔνα καὶ μόνον προϊστάμενον (π.χ. 10 ἡ καὶ περισσότεραι Διευθύνσεις Ὑπουργείου τινὸς ύπὸ ἔνα Γεν. Δ/ντήν), θὰ προβλεφθῇ «ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη, ἐνδιάμεσον κλιμάκιον μεταξὺ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ Διευθυντοῦ, συνιστώμενου ἐνδιαμέσου ὁργανικοῦ βαθμοῦ» δηλ. τοῦ Ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ. Ἐπίσης, εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν μεγάλων Ὑπουργείων «ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη ἀναπτύξεως Γενικῶν (ἢ ἄλλως Ὁριζοντίων) Ὑπηρεσιῶν (Διοικητικοῦ, Οἰκονομικῆς μερίμνης, Ὁργανώσεως, Ἐκπαιδεύσεως κ.ἄ.) αὐταὶ θὰ διαδοποιηθοῦν καὶ θὰ ὑπαχθοῦν ύπὸ ἴδιου Γενικοῦ Διευθυντῆν (ἢ Ἀναπληρωτὴν Γενικὸν Διευθυντῆν)». Διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ὄλου ἔργου τῆς συντάξεως τῶν νέων Ὁργανισμῶν καὶ πρὸς ἀφαρμογὴν «ένιαίων ὁργανωτικῶν ἀρχῶν προβλέπεται ὅπως ἡ τελικὴ ἐπεξεργασία αὐτῶν γίνῃ ύπὸ ἡμελοῦς Γνωμοδοτικοῦ. Συμβουλίου, συνιστώμενου παρὰ τῇ Γενικῇ Διευθύνσει Δημοσίας Διοικήσεως καὶ ἀποτελουμένου ἀπὸ ἀνωτάτους διοικητικοὺς ἡ δικαστικοὺς λειτουργούς, ἐν ενεργείᾳ ἡ μή, ἔνα ἀνώτατον ὑπάλληλον τῆς Γ.Δ.Δ.Δ., ἔνα ἢ δύο Καθηγητὰς

‘Ανωτάτης Σχολῆς». Τὸ «Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον» θὰ χρησιμοποιηθῇ, ὅπως πρόγραμματίζεται, ώς «μόνιμον συμβουλευτικὸν ὄργανον τῆς Γ.Δ.Δ.Δ. καὶ ἐπὶ ἄλλων θεμάτων, ώς π.χ. τὴν ἐποπτείαν τῶν ἴδρυθησομένων Σχολῶν Δημοσίας Διοικήσεως» κλπ.

Γ) Διὰ τὴν ἀπλούστευσιν τῶν διαδικασιῶν καὶ μεθόδων ἐργασίας «ὁ Πρωθυπουργὸς... ἔδωσε τὴν ἐντολὴν ὅπως δοθῇ προτεραιότης ἀφ’ ἐνὸς εἰς τὰς διαδικασίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὸ πολὺ κοινὸν (ώς π.χ. Ἐφορίαι, Δημόσια Ταμεῖα, Τελωνεῖα, Ληξιαρχεῖα, Ποιν. Μητρόδον κλπ.) καὶ ἀφ’ ἑτέρου εἰς ἐκείνας αἱ ὁποῖαι σχετίζονται ἀμεσώτερον μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας» (ώς π.χ. διαδικασίαι εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐμπορευμάτων, χορηγ. γεωργικῶν πιστώσεων, ἴδρυσεως βιομηχανιῶν, κρατικῶν προμηθειῶν κλπ.). Παραλλήλως, μελετᾶται ἡ ἐπέκτασις τῆς μηχανοργανώσεως, εἰς ἐκείνας ἰδίως τὰς Υπηρεσίας μὲ «τυποποιημένην κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον, κίνησιν καὶ σύναλλαγὴν μὲ τὸ Κοινόν». Τὴν εὐθύνην διὰ τὸ ἔργον τῆς ἀπλουστεύσεως τῶν διαδικασιῶν καὶ τοῦ ἐν γένει «νοικοκυρεύματος» τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν θὰ ἔχουν «αἱ ἀρμόδιαι καθ’ ὅλην Υπηρεσίας τῶν Υπουργείων καὶ Ὀργανισμῶν, ὑποκινούμεναι καὶ βοηθούμεναι ἐν τούτῳ ὑπὸ τῶν λειτουργουσῶν ἡδη παρ’ αὐτοῖς μονάδων Οργανώσεως καὶ Μεθόδων Εργασίας», ἐνῶ ἡ Γ.Δ.Δ.Δ. «ώς κεντρικὸν ὄργανον, θὰ παρακλουθῇ καὶ ὑποκινῇ τὴν δλην προσπάθειαν καὶ θὰ παρέχῃ πᾶσαν αἴτουμένην τεχνικὴν βοήθειαν».

Λίαν σημαντικαὶ εἶναι ἐν προκειμένῳ δύο καινοτομίαι. Πρῶτον, αἱ ἐπαγγελματικαὶ δργανώσεις, ώς λ.χ. τὰ Ἐπιμελητήρια, ἀλλὰ καὶ οἱ πολῖται, «καλοῦνται ὅπως προβαίνουν εἰς χρησίμους συγκεκριμένας προτάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξετάζονται μετά ίδιαιτέρας προσοχῆς».

Δεύτερον, προβλέπεται ἡ καθιέρωσις «Συστήματος Βραβεύσεων Προτάσεων ὑποβαλλομένων ὑπὸ τῶν εἰς τὴν Δημοσίαν Διοίκησιν ὑπηρετούντων ὑπαλλήλων, πρὸς ἀξιοπόίησιν παρατηρήσεων καὶ ἵδεων ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐκτελουμένην ὑπ’ αὐτῶν ἐργασίαν καὶ τὰς ἀκολούθουμένας διαδικασίας καὶ μεθόδους».

Τέλος, προβλέπεται ἡ σύντομος περαίωσις τοῦ ἔργου τῆς γενικῆς κωδικοποιήσεως τῆς διοίκητικῆς νομοθεσίας πρὸς διασύφησιν τοῦ κυκεῶνος τῆς πολυνομίας καὶ τῶν ἐπικαλύψεων, ώς καὶ ἡ σύνταξις Κώδικος Διοίκητικῆς Διαδικασίας, «διὰ τοῦ ὁποίου ἀφ’ ἐνὸς θὰ παρέχωνται ἐγγυήσεις εἰς τοὺς πολίτας ἔναντι τῶν ἐνδιαφερουσῶν αὐτοὺς ἐνεργειῶν τῆς Διοικήσεως καὶ ἀφ’ ἑτέρου θὰ ἀπλουστευθῇ καὶ ἐπιταχυνθῇ ἡ διοίκητικὴ ἐνέργεια».

Διαπιστώσεις καὶ σκέψεις ἐπὶ τῶν νέων μέτρων

Οὐδεὶς καλόπιστος κριτής ἀμφισβητεῖ ὅτι τὰ ἐξαγγελθέντα μέτρα διοίκητικῆς ἀναδιοργανώσεως ἔχουν τὸ προσδόν τῆς ἀπλότητος, τῆς ἀμεσότητος, τοῦ συγκεκριμένου καὶ τοῦ ἐφικτοῦ. Βεβαίως δὲν ἔχομεν ἀκόμη τὰ κείμενα τῶν ὑπὸ κατάρτισιν νομοσχεδίων ἀλλὰ αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δλου σχεδίου ἀναδιοργανώσεως χαρακτηρίζονται ὑπὸ ρεαλισμοῦ καὶ δρθολογισμοῦ. Υπάρχουν βεβαίως καὶ

ώρισμέναι ἐλλείψεις, ἀλλὰ πιστεύεται ὅτι ἐν τῇ τελικῇ των διαμορφώσει τὰ μέτρα θὰ συγκεκριμενοποιηθοῦν περισσότερον καὶ ἡ καταλυτικὴ ἐνέργεια μᾶς συνεποῦς πολιτικῆς ἀναδιοργανώσεως θὰ καλύψῃ σὺν τῷ χρόνῳ ὅλα τὰ κενά τὰ ὅποια θὰ ἐμφανισθοῦν ἐν τῇ ἐπιδιώξει ἐφαρμογῆς τῶν κυρίων μέτρων καὶ ἐπιτεύξεως τῶν βασικῶν στόχων. "Ολοὶ ἔχομεν ἐπίγνωσιν τῶν δυσχερειῶν ἀλλὰ καὶ τῶν προϋποθέσεων πρὸς ἐπίλυσιν ἐνὸς προβλήματος τὸ ὅποιον παραμένει ἄλυτον ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Αὐτὴν τὴν φοράν ἐπιτρέπεται μία μεγαλυτέρα αἰσιοδοξία. Ή συσσωρευθεῖσα πεῖρα, ἡ συνειδητοποίησις τῆς ἀνάγκης θεμελιώσεως τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καὶ ἐξασφαλίσεως τῆς δυνατότητος ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τόσοι ἄλλοι ἐπείγοντες λόγοι θέτουν ἀπαντας ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν των καὶ κατ' ἀνάγκην δῆμοις εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς νοοτροπίας τοῦ παρελθόντος.

Ἡ σπονδυλικὴ στήλη ἀλλὰ καὶ ἡ ἀχίλλειος πτέρωνα τοῦ ὅλου σχεδίου τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως εἶναι ὁ νέος θεσμὸς τῶν διϋπουργικῶν ὑπαλλήλων. Ἡ Ἑλληνικὴ δημοσία διοίκησις θὰ αἰσθανθῇ ταχέως τὴν ζωγόνον δύναμιν τοῦ νέου αἴματος, ἀρκεῖ ἡ μετάγγισις νὰ γίνη μετὰ μεγίστης προσοχῆς καὶ εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην πόστητα. Εὖν ἀποτύχῃ ὁ θεσμὸς οὗτος οὐδὲν οὐσιαστικῶς δέον νὰ ἀναμένεται. Διὰ παρομοίου μέτρου ἀπέκτησαν τὴν δημοσίαν των διοίκησιν αἱ προηγμέναι χώραι. Οὐδεμίᾳ δλιγωρίᾳ συνεπῶς ἐπιτρέπεται. Ἡ Α.Δ.Ε.Δ.Υ. μελετῶσα εἰς βάθος τὴν σημασίαν τοῦ θεσμοῦ θέλει πεισθῆ περὶ τῆς μεγάλης σκοπιμότητος τούτου καὶ ἀσφαλῶς θὰ συνδράμῃ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, δύναστε καὶ ὅλαι αἱ ἐπαγγελματικαὶ δραγανώσεις, ὁ πολιτικὸς κόσμος, τὰ ἐπιστημονικά ἴδρυματα καὶ ὁ λαός.

Ἐχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ θεσμοῦ τοῦ νέου Σώματος τῶν Διϋπουργικῶν Λειτουργῶν θὰ ἐξαρτηθῇ πρωτίστως ἀπὸ τὴν ἐπικράτησιν ρεαλιστικοῦ πνεύματος καὶ ἀποφασιστικότητος κατὰ τὴν κρίσιμον μεταβατικὴν περίοδον μέχρις ὅτου καθιερωθῇ ὁ θεσμὸς καὶ δημιουργηθοῦν αἱ ἀπαρχαὶ μᾶς διοικητικῆς παραδόσεως καὶ εἰς τὴν Χώραν μας. Ἡ προσπάθεια εἶναι μακρά, ἐπίπονος καὶ ἵσως δαπανηρὰ ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὸ sine qua non τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως ἐν τῇ πραγματικῇ ἐννοίᾳ τοῦ δρου. Ὁρθός ώρισθη κατ' ἀρχὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν 350, ἀντὶ τῶν 200 διϋπουργικῶν ὑπαλλήλων, κατ' ἀνώτατον δριον, τοῦ Langrod. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς τῶν 350 ἀνωτέρων λειτουργῶν δὲν θὰ πρέπει μελλοντικῶς νὰ εἶναι δεσμευτικὸς διὰ τὴν διοίκησιν. Προβάλλει δῆμος τὸ θέμα τῆς ἐπιλογῆς τῶν πρώτων μελῶν τοῦ Σώματος, ως καὶ τῆς ἐπανδρώσεως τῆς Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως καὶ τῶν Εἰδικῶν Σχολῶν διὰ τοῦ καταλλήλου ἐπιστημονικοῦ - διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Οὐδὲν εἰσέτι ἀνεκοινώθη σχετικῶς. Οὕτε καὶ περὶ τῆς διδακτέας ὑλῆς καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς πρακτικῆς ἐκπαίδευσεως. Προφανῶς τὰ θέματα αὐτὰ ἀπασχολοῦν σοβαρῶς τοὺς ἀρμοδίους τῆς Γ.Δ.Δ.Δ. ἡ ὅποια φαίνεται ὅτι ἐπωμίζεται καὶ πάλιν τὸ βαρὺ ἔργον τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως. Χωρὶς ν' ἀμφιβάλῃ κανεὶς ὅτι πολύτιμον ἀνθρώπινον ὄλικὸν εἶναι δυνατὸν ν' ἀντληθῇ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς δημοσίας διοικήσεως, ἐν τούτοις, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ ἐπίσης ὅτι βασικὴ πηγὴ εἶναι καὶ δ. ἴδιωτικὸς τομεύς, τὰ κέντρα

η αι ύπηρεσίαι έρευνῶν τῶν νομικῶν προσώτων, τῶν τραπεζῶν, τῶν ἀνωτάτων σχολῶν κλπ. Ωρισμέναι ἀντιρρήσεις προκύπτουν ἵσως ἀπὸ τὸν καθορισμὸν τοῦ χρόνου μετεκπαιδεύσεως ἡ ἐνημερώσεως τῶν ὑπαλλήλων, διόποιος φαίνεται ὅτι εἶναι μᾶλλον περιωρισμένος, ίδιως οἱ 16 μῆνες διὰ τὴν Σ.Δ.Δ. Θὰ πρέπει ἀκόμη νὰ διευκρινισθῇ σαφῶς ἡ θέσις καὶ αἱ ἀρμοδιότητες ἐν γένει τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ Α.Σ.Δ.Υ. ἐτέλει ὑπὸ τὸν Πρωθυπουργόν, καταλλήλως δὲ ἀναδιοργανούμενον καὶ ἐνισχυόμενον θὰ ἥδυνατο νὰ συναποτελέσῃ μετὰ τῆς Γ.Δ.Δ.Δ. τὸν ὑπεύθυνον κεντρικὸν φορέα τῆς ἀναδιοργανώσεως. Φρονοῦμεν ὅτι ὁ φορεὺς τοῦτος πρέπει νὰ μὴ δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀνήκει εἰς ἓν τῶν Ὑπουργείων, δσον ἀρμόδιον καὶ ἀν φχίνεται τὸ Ὑπουργεῖον Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως. Μία τοιαύτη «ὑπερυπηρεσία» ἔνὸς ἐκ τῶν Ὑπουργείων, δσον καὶ ἄν ἔχῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Κυβερνήσεως, θὰ δημιουργήσῃ ὁπωδήποτε ἀνεπιθυμήτους δυσκολίας καὶ ἀντιδράσεις, θὰ προσκόψῃ δὲ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τῶν στελεχῶν τῶν ἄλλων ὑπουργείων. Ὁ ψυχολογικὸς παράγων εἶναι πάντοτε ἰσχυρός. Ἡ πεῖρα τῆς III Γενικῆς Δ/νσεως εἶναι πρόσφατος καὶ αἱ ὑποδείξεις τοῦ Γάλλου ἐμπειρογνώμονος σαφεῖς. Τὸ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ὀργανικὸν δεσμὸν μετὰ τῆς Γ.Δ.Δ.Δ. ἄλλᾳ θὰ πρέπει νὰ ὑπάγεται ὑπὸ τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ νὰ ἔχῃ τὸ ἀνάλογον κῦρος καὶ δῆλα τὰ ἀπαραίτητα ἔχεγγυα ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἀποστολὴ του. Οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ ἀνασυστάσεως τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ἄλλᾳ ἡ ὑπαρξία τοῦ θεσμὸς αὐτὸς εἶναι ἀπαραίτητος παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἀποτυχίας του ἐν Ἑλλάδι διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους. Εἴδομεν π.χ. ὅτι ἡ ἀρχικὴ πρότασις τοῦ καθηγητοῦ Langrod περὶ ἀναθέσεως τοῦ ἔργου τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως εἰς ὅργανα ἐλεγχόμενα ἀμέσως ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς ἐκρίθη δυσμενῶς. Ἀντιληφθεὶς τοῦτο, ὡς φαίνεται, ἐπρότεινε τελείως διάφορον σχῆμα διὰ τῆς δευτέρας Ἐκθέσεως του, τονίζων καὶ τὸν ἡν̄ξημένον ρόλον τοῦ Α.Σ.Δ.Υ. ὡς ὑπερκομματικοῦ φορέως διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι μακρόπνοον καὶ προϋποθέτει, ὡς καὶ τὸ θέμα τῆς παιδείας ἡ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης ἡ τῆς ἔξωτερικῆς πολιτικῆς διακομματικὴν ἡ ὑπερκομματικὴν ἀντιμετώπισιν. Ἄλλως κινδυνεύει νὰ ἀποτύχῃ, «ὅσονδήποτε εἰλικρινεῖς καὶ ἄν εἶναι αἱ προθέσεις καὶ ὅσηδήποτε ἀμεροληγύιαν καὶ ἐὰν ἐπιδείξῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων ἀναδιοργανώσεως» ἡ ἐκάστοτε κυβερνῶσα παράταξις, ὡς ἔλεγε τὸ 1952 δι Καθηγητῆς Βαρβαρέσος. Οὐδεὶς ἄλλωστε ἀμφισβητεῖ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς διοικητικῆς ἀναμορφώσεως δὲν πρέπει νὰ διακόπτεται ἡ νὰ καθυστερῇ μετὰ πᾶσαν κυβερνητικὴν ἀλλαγὴν. «Ἐν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ ἐκ τῶν προτέρων. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπιτύχαλλεται ἡ ἔξασφάλισις τῆς συμπαραστάσεως τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς κατευθύνσεως τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ἀναδιοργανώσεως εἰς σῶμα ὑπερκομματικόν, ἀναλόγου κύρους, ὑπὸ τὸν Πρωθυπουργὸν καὶ ἐργαζόμενον ἐπὶ μονίμου βάσεως καὶ κατὰ πλήρη ἀπασχόλησιν. Ἡ Γ.Δ.Δ.Δ. ἐνδείκνυται νὰ ἐμφανίζεται ὡς μία ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν ἔνὸς ἐκ τῶν ὑπουργείων, ἐπιφορτισμένη κυρίως μὲ τὸν συντονισμὸν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος ἀναδιοργανώσεως, κατευθυνομένου γενικῶς ὑπὸ ἔνὸς φορέως ὡς ὁ ἀνωτέρω.

Όρθη είναι καὶ ἡ πρόβλεψις ὅπως ἡ εὐθύνη τῆς λειτουργίας τῶν Εἰδικῶν Σχολῶν ἀνατεθῇ εἰς τὰ οἰκεῖα ὑπουργεῖα, ώς καὶ ἡ γενικὴ ἀρχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ἔργον τῆς μετεκπαίδευσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μὴ ἀναληφθῇ ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων ἐν Ἑλλάδι ἀνωτάτων σχολῶν, ιδίως ἂν ληφθῇ ὑπ’ ὅψιν ἡ ἀνεπάρκεια τούτων ἀπὸ πλευρᾶς διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ διδακτέας ὥλης ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ θέματος τῆς Θεωρίας καὶ Πρακτικῆς τῆς Δημοσίας Διοικήσεως. Ωστόσον, ώς πρὸς τὴν Σχολὴν Δημοσίας Διοικήσεως ἡ ἐπ’ αὐτῆς ἐποπτεία τοῦ «Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου», ἦτοι ἐνὸς συλλογικοῦ - συμβουλευτικοῦ ὄργανου τῆς διοικήσεως, ἐν προκειμένῳ δὲ τῆς Γ.Δ.Δ.Δ., δὲν θεωρεῖται ώς ἰδεώδης ρύθμισις. Οὔτε καὶ διηγκρινίσθη ῥητῶς εἰσέτι ἐὰν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς «ἐποπτείας» αὐτῆς ὑπάγεται καὶ ἡ ἀσκησις τῆς πειθαρχικῆς ἔξουσίας ἐπὶ τῶν σπουδαστῶν τῆς Σχολῆς ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἀποφοιτοῦν οἱ διϋπουργικοὶ λειτουργοὶ καὶ οἱ ὁποῖοι ώς Σῶμα θὰ ὑπάγωνται «ὑπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως». Μὲ ἄλλας λέξεις ἐνδείκνυται ὅπως ἡ ἐποπτεία τῆς Σ.Δ.Δ. καὶ ἡ εὐθύνη ἐπὶ τῆς διοργανώσεως καὶ λειτουργίας αὐτῆς ἀνήκουν «εἰς πολιτικῶς οὐδέτερον σῶμα», ώς ὑποδεικνύει καὶ ὁ προαναφερθεὶς σχολιαστὴς τῶν σχετικῶν προτάσεων Langrod, ὁ ὁποῖος προσθέτει : «Μόνον ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ πολιτικοποίησις τοῦ ὅλου θεσμοῦ τῆς συστηματικῆς ἐκπαίδευσεως. Τὸ προτεινόμενον «Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον» (ὑπὸ τῆς Ἐκθέσεως Langrod) θὰ ἔδει τότε νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς γενικοὺς Διευθυντὰς ὅλων τῶν Ὑπουργείων, καὶ ἡ διοίκησις τοῦ Κέντρου (δηλ. τῆς Σχολῆς) νὰ ἀνατεθῇ εἰς δλιγομελὴ Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένην ἐκ προσώπων γενικῶς ἀνεγνωρισμένου κύρους καὶ ἐπιβολῆς καὶ πρὸ πάντων πολιτικῶς οὐδετέρων προσώπων (π.χ., ἔνα μέλος ἐξ ἑκάστου τῶν κάτωθι ὄργανισμῶν : Α.Σ.Δ.Υ., Συμβούλιον Ἐπικρατείας, Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, Ἀρειος Πάγος, Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν). Τὰ ὑπόλοιπα δύο μέλη μποροῦσαν νὰ είναι δύο Γενικοὶ Διευθυνταὶ Ὑπουργείων, διοριζόμενοι ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ τριετίαν... Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς (τῆς Σχολῆς) θὰ ἔδει νὰ διορίζεται ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ (ἀνὰ 5ετίαν), τῇ συναίνεσι ἵσως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ἀξιωματικῆς Ἀντιπολιτεύσεως» (X.N. Ἀθανασοπούλου, ἔνθ’ ἀνωτ. σελ. 146).

Ἐπίσης, δέον ὅπως καθορισθῇ σαφῶς τίνι τρόπῳ, δηλαδὴ ὑπὸ ποίων καὶ μὲ τὶ κριτήρια θὰ γίνεται ἡ ἐπιλογὴ τῶν ὑπαλλήλων πρὸς φοίτησιν εἰς τὴν Σχολὴν. Εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ἀναφέρεται μόνον ὅτι αἱ θέσεις τῶν διϋπουργικῶν λειτουργῶν κατὰ Ὑπουργείον θὰ καθορισθοῦν διὰ Διαταγμάτων καὶ ὅτι — πολὺ δρθῶς — ἡ ἀρχικὴ τοποθέτησις «τῶν νεοδιοριζομένων εἰς τὸ Σῶμα θὰ γίνεται, μετὰ σύμφωνον γνώμην Εἰδικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου παρὰ τῇ Προεδρίᾳ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ». Τὸ Εἰδικὸν Ὑπηρεσιακόν Συμβούλιον θὰ ἐκτιμῷ περαιτέρω (μετὰ 5ετίαν) τὴν ἐν γένει ἀπόδοσιν τῶν διϋπουργικῶν ὑπαλλήλων καὶ «ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς ὑπηρεσιακὰς ἀνάγκας τῆς ὥλης Διοικήσεως... θὰ δύναται νὰ τοὺς μεταφέρῃ εἰς ἔτερον Ὑπουργείον. Η ἐπανεκτίμησις τῆς ἐπωφελεστέρας χρησιμοποίησεως των θὰ γίνεται ἐφεξῆς ἀνὰ τριετίαν». Δη-

λαδὴ εἰναι ἀνάγκη νὰ διευκρινισθῇ π ρ ὅ τον ἐὰν ἀπαντεῖς οἱ πτυχιοῦχοι ὑπάλληλοι θὰ δύνανται νὰ συμμετέχουν οἰκείᾳ βουλήσει εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῆς Σχολῆς, λαμβάνοντες ἑκάστοτε τὴν ἄδειαν ἐκ τῆς προϊσταμένης των Ἀρχῆς, ἡ ἐὰν ἡ ἐπιλογὴ ἀντῶν ἀνήκῃ εἰς τὴν διακριτικὴν εὐχέρειαν τοῦ Ὑπουργείου, καὶ δε τε ρον πᾶς θὰ γίνεται ἡ πρότασις διὰ τὴν μετεκπαίδευσιν εἰς τὴν σχολὴν «τῶν ὑπαλλήλων δου καὶ 4ου βαθμοῦ προορίζομένων νὰ ἔξελιχθοῦν εἰς ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη τῶν ὑπουργείων των». Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον τοῦτο σημεῖον θὰ ἥτο σκόπιμον ἡ σχετικὴ ἀρμοδιότης νὰ ἀνήκῃ μόνον εἰς τὸν οἰκεῖον Ὑπουργὸν ἀποφασίζοντα κατόπιν ητοιολογημένης προτάσεως τοῦ ὑπηρεσιακοῦ συμβουλίου τοῦ ὑπουργείου του. Ὁ Καθηγητὴς Langrod εἶχε προτείνει, κατ’ ἀρχήν, δπως ἡ εἰσοδος τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὸν κύκλον μετεκπαίδευσεως γίνεται δι’ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ (εἰς τὸν δποῖον ὑπήγετο τότε ἡ III Γεν. Δ/γυσις) τῇ συναινέσει τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐκρίθη ὡς «ἀντιφατικόν», «παράλογον» καὶ ἀσκοπὸν γραφειοκρατικὸν μέτρον.

Ἐπιβάλλεται, ἐπίσης, μία γενικωτέρα παρατήρησις. Πολὺ ὁρθὸς ἀναγνωρίζεται καὶ τάσσεται ως ἀπαραίτητος προϋπόθεσις ἐπιτυχίας τοῦ ὄλου ἔργου τῆς ἀναδιοργανώσεως ἡ κινητοποίησις, ἡ συμπαράστασις καὶ ἡ βοήθεια ἀκόμη τῶν ἐπαγγελματικῶν ὅργανώσεων καὶ τοῦ εὐρέος κοινοῦ. Ἀλλωστε τοῦτο συνάγεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός δτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἔδωσεν ἐντολὴν δπως τὸ ζωτικὸν θέμα τῆς ἀπλούστεύσεως τῶν διαδικασιῶν καὶ μεθόδων ἐργασίας μελετηθῆ ἐπισταμένων καὶ δπως δοθῇ ἡ προτεραιότης εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν διαδικασιῶν «αἱ δποῖαι ἀφοροῦν τὸ πολὺ κοινὸν» ἢ «σχετιζονται ἀμεσώτερον μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας». Ἐδόθη τοιουτοτρόπως ἡ ἔμφασις εἰς τὸ δτι ἡ διοικητικὴ ἀγαμόρφωσις πρέπει ν’ ἀρχισῃ, ἀφ’ ἐνὸς μὲν ἀπὸ τὰ σημεῖα ἐκείνα αἱ ἐπὶ τὰ βελτιώσεις εἰναι δυνατὸν νὰ γίνουν ἄνευ θεσμικῶν ἀλλαγῶν, νομοθετικῶν ρυθμίσεων καὶ καθυστερήσεων, ἀφ’ ἐτέρου δέ, ἀπὸ τὰ σημεῖα ἐκείνα αἱ ἐπὶ τὰ βελτιώσεις εἰναι δυνατὸν θὰ γίνουν ταυτοχρόνως αἰσθηταὶ ὑπὸ τῶν διοικουμένων εἰς εὐρυτέραν κλίμακα. Οὕτω, θὰ δημιουργηθοῦν πράγματι αἱ προϋποθέσεις συμβολῆς τῶν πολιτῶν εἰς τὸ ὄλον Κυβερνητικὸν ἔργον τῆς ἀναδιοργανώσεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν δμως αὐτὸν θὰ ἥτο σκόπιμον — ἀσφαλῶς δὲ τοῦτο τὸ ἔχουν ὑπ’ ὅψιν των οἱ ἀρμόδιοι ἐπὶ τῆς μελέτης καὶ προτάσεως τῶν σχετικῶν μέτρων — δπως ἡ ἀπλούστευσις τῶν διαδικασιῶν καὶ τῶν μεθόδων ἐργασίας ἀρχίσῃ νὰ γίνεται καὶ εἰς τὰς δημοσίας ἐπιχειρήσεις, τοὺς δημοσίους ὅργανισμούς, τὰ Ίδρυματα κλπ., ως Λ.χ. ἡ Δ. Ε. Η., δ. Ο. Τ. Ε., δ. Ε. Ο. Τ., τὰ ΕΛ. ΤΑ., τὸ Ι. Κ. Α., δ. Ο.Σ.Ε., ἡ Ἐταιρία Ὑδάτων, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ γενικῶς εἰς ὄλους τοὺς ἡμιαυτονόμους ὅργανισμούς καὶ τὰ Ν. Π. Δ. ἐπὶ τῶν δποίων ἀσκεῖται ἐποπτεία ὑπὸ τῶν Ὑπουργείων. Τὸ αὐτὸν ισχύει καὶ διὰ τὰς ὑπηρεσίας τῶν Δήμων.

Εἶγαι πάσης ἀμφισβητήσεως τὸ γεγονός δτι εὐρύτερον μέρος τοῦ κοινοῦ, πράγματι δὲ ἀπαντεῖς, συναλλασσόμεθα μὲ τὰς ως ἄνω δημοσίας ἐπιχειρήσεις ἢ ὅργανισμούς τακτικῶς καὶ ἀδιαλείπτως δπως καὶ μὲ τὴν Ἐφορίαν ἡ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἡ τὸ Τελωνεῖον ἡ τὸ Ποινικὸν Μητρώον κλπ. Θὰ ἡδύνατο δὲ κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ δτι περισσότερον τακτικὴ καὶ αἰσθητὴ διὰ τοῦ σύνολον τῶν πολι-

τῶν εἶναι ἡ ἐπαφὴ μὲν τοὺς αὐτονόμους ἢ ἡμί - αὐτονόμους δργανισμοὺς παρὰ μὲ τὰς καθ' ἁυτὸν ὑπηρεσίας τῆς Δημοσίας Διοικήσεως, ἀρκεταὶ ἐκ τῶν δοίων λόγῳ τῆς φύσεώς των εἶναι μᾶλλον ἀπομονωμέναι ἀπὸ τὸ Κοινόν. Ἐξ ἄλλου, οὐδεῖς "Ελλην δέχεται ὅτι ἡ κατάστασις εἰς τοὺς ποικιλωνύμους αὐτοὺς δργανισμοὺς ἀπὸ πλευρᾶς διατυπώσεων, διαδικασιῶν καὶ μεθόδων ἐργασίας εἶναι σήμερον ἴδαινική." Οταν διὰ νὰ ἀποσύρῃ κανεὶς λ.χ. ἀπὸ τὴν Δ. Ε. Η. τὴν χρηματικὴν ἐγγύησιν παροχῆς ἡλεκτρισμοῦ ἢ νὰ καταθέσῃ νέαν, ἀναγκάζεται — ἐφωδιασμένος μὲ ταυτότητα ἡ ἔξουσιοδότησιν, ἀποδείξεις καὶ πρὸ πάντων ἀνεξάντλητον ὑπομονὴν καὶ ἀφθονον χρόνον — νὰ κάμῃ τουλάχιστον 4 «φορὲς οὐρά», μάλιστα δὲ μετὰ ἀπὸ ἔνα μῆνα ἀπὸ τῆς διακοπῆς καὶ ἀποτεινόμενος εἰς ὑπαλλήλους κυριολεκτικῶς «πνιγμένους στὴ δουλειά» καὶ ἐνίστε ἐργαζομένους εἰς γραφεῖα διαφόρων δρόφων, ἀσφαλῶς τελειώνει τὴν συναλλαγὴν του — ἐφ' ὅσον τὴν ἀποτολμήσῃ — μὲ αἴσθημα πικρίας καὶ ἐντυπώσεις ἥκιστα κολακευτικάς. "Ας μὴ παρορᾶται ἐπίσης τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ μέσος πολίτης ταυτίζει, κατὰ κανόνα, τοὺς τοιούτους δργανισμοὺς μὲ τὸ Κράτος καὶ δὲν εἶναι νοητὸν ὅτι καλὸν δημιουργεῖ ἡ Δημοσία Διοίκησις νὰ καταστρέψεται ἀπὸ ἐντυπώσεις ἀντιθέτους ἀπὸ τὴν λειτουργίαν τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐποπτευομένων δργανισμῶν. Οὔτε εἶναι δεδομένον ὅτι ἡ μονοπωλιακὴ ὑφὴ τῶν δημοσίων αὐτῶν ἐπιχειρήσεων ἡ δργανισμὸν θὰ ἐπιτρέψῃ, ἔνευ Κυβερνητικῆς «ὑπομνήσεως», τὴν αὐτόματον προσάρμογὴν τούτων εἰς τὴν καθ' ὅλου μεταρρυθμιστικὴν προσπάθειαν τῶν ἀμιγῶς Δημοσίων Ὑπηρεσῶν. Συμπέρασμα μᾶλλον ἀναπόφευκτον: ἡ ἔξασφάλισις τῆς συνεργασίας τοῦ εὑρέος κοινοῦ εἰς τὸ πολυπόθητον ἔργον τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως θέλει ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς ἀπλουστεύσεως τῶν διαδικασιῶν καὶ τῆς βελτιώσεως τῶν ἐν γένει μεθόδων ἐργασίας εἰς ὅ λο ους τοὺς φορεῖς δράσεως τοῦ Κράτους ("Υπουργεῖα, δημόσιαι ἐπιχειρήσεις καὶ δργανισμοί, ἰδρύματα, Δῆμοι καὶ Κοινότητες"). Ὕπενθυμίζεται δὲ ἀκόμη ὅτι, τὸ ἔργον τῆς ἀναδιοργανώσεως εἰς τοὺς περὶ οὓς ὁ λόγος ἡμί - κρατικοὺς δργανισμοὺς εἶναι σαφῶς εὐκολώτερον καὶ ἀμέσου ἀπόδοσεως, ἰδίως ἀν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν: ἡ διοικητικὴ των αὐτοτέλεια, ἡ σχετικὴ ἀνεξαρτησία των ἐκ τοῦ πολιτικοῦ παράγοντος, τὸ μικρότερον μέγεθος καὶ ἡ ἀπλουστέρα διοικητικὴ διάρθρωσίς των, ἡ ἔλλειψις πολλαπλῶν νομικῶν τεκμηριώσεων, ἡ σχετικὴ ἐπάρκεια ὑλικῶν πόρων κ.ο.κ.

"Ο ἄνεμος τῆς διοικητικῆς ἀναδημιουργίας εἶναι ἀνάγκη νὰ πνεύσῃ παντοῦ, εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν τομέα. Συνεπῶς καὶ αἱ πολιτικαὶ ὑπηρεσίαι ἢ αἱ τοιαῦται διαχειρίσεως ὑλικοῦ, ἐφοδίων καὶ χρηματικοῦ τῶν «μὴ πολιτικῶν ὑπουργείων» θὰ πρέπει νὰ νοιάσουν τὴν ενεργετικὴν πνοήν του. Εἶναι ἔθνικὸν χρέος ἡ ἀναζήτησις καὶ ἡ καταπολέμησις τῆς σπατάλης τῶν ἀνθρωπίνων καὶ ὑλικῶν πόρων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς. "Οσον δῆμος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πλέον ἀνεκτὴ διὰ τὴν χώραν μας αὐτὴ ἡ πολυτέλεια τῆς σπατάλης, τόσον καὶ ἡ ἐπικράτησις μιᾶς νοοτροπίας «οἰκονομιῶν» ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν κονδυλίων ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῶν στόχων τοῦ προγράμματος διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως θὰ βλάψῃ καιρίως τὴν δληγή προσπάθειαν. Αἱ οἰκονομίαι αὐτοῦ τοῦ εἰδούς «στοιχίζουν ἀκριβά», δπως εἴπε καὶ ὁ Καθηγητής

Langrod. Καὶ ἐδῶ ίσχυει ἡ ἀπλῆ ἀλήθεια : «ὅ, τι σπείρης ἐκεῖνο θὰ θερίσης». Πρόκειται περὶ ἐπενδύσεως, οἱ πολύτιμοι καρποὶ τῆς ὁποίας ἐνδεχομένως νὰ ἀργήσουν ἀλλὰ δταν ὥριμάσουν εἶναι τόσον πόλλα πλάσιοι καὶ εὐπρόσδεκτοι ὥστε νὰ εὐγνωμονοῦμεν τὸν σπορέα. Ἀρκεῖ νὰ καθορισθοῦν σαφῶς οἱ στόχοι καὶ αἱ πρωτεραιότητες τοῦ προγράμματος, πάντοτε ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν οἰκονομικῶν μαζὶ δυνατοτήτων, φαίνεται δὲ ὅτι ἀπὸ πλευρᾶς δαπάνης τὰ νέα μέτρα διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως συγκεντρώνουν καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο προσόν. Ὡστόσον, καλὸν εἶναι νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι μία ἀληθής πολιτικὴ ἀναδιοργανώσεως δὲν προϋποθέτει μόνον τὴν ὄμοδυμον συνεργασίαν τοῦ Κοινοῦ, τὴν ἀλλαγὴν νοοτροπίας, τὴν ἀναδιάρθρωσιν τῶν ὀργανωτικῶν πλαισίων, τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τοῦ προσωπικοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπαλλήλους λογικῶς αὐτάρκεις εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς σημερινῆς ζωῆς. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ μισθολογικοῦ θέματος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μὲ ρεαλιστικὰ κριτήρια, δὲ καθορισμὸς μισθολογίων κατὰ γενικοὺς κλάδους προσωπικοῦ, ἡ καθιέρωσις δομοιμόρφων, δικαίων καὶ ἔνιαίων ἀρχῶν εἰς τὴν ρύθμισιν τῶν ζητημάτων, τῆς προσωπικῆς καταστάσεως, θὰ συμβάλουν πολὺ, πάρα πολύ, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς πολιτικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοσίας Διοικήσεως.

Ἄς ἐπιτραπῆ, τέλος, ἡ ἔκφρασις μιᾶς εὐχῆς. Εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν, εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἔργον τῆς διοικητικῆς ἀναδιοργανώσεως εἴθε νὰ ἐπικρατήσῃ πνεῦμα καθολικῆς συνεργασίας καὶ ἀμοιβαίας κατανοήσεως, Διοικήσεως καὶ Διοικουμένων, πολιτικῆς ήγεσίας καὶ λαοῦ. Θὰ είναι μέγα δυστύχημα, θὰ ἐπετελεῖ ἀσύγγνωστον δπισθοδρόμησιν καὶ θλιβερὰν διάψευσιν τοῦ πόθου τόσων γενεῶν Ἑλλήνων, ἐὰν καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν δυνηθῶμεν ν' ἀποκτήσωμεν Δημοσίαν Διοίκησιν ὅπως τὸ ἀπαιτοῦν αἱ περιστάσεις καὶ αἱ προσδοκίαι τοῦ Ἐθνους.